

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّآلِ مُحَمَّدٍ وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ

عربی، زبان قرآن

پایه نهم

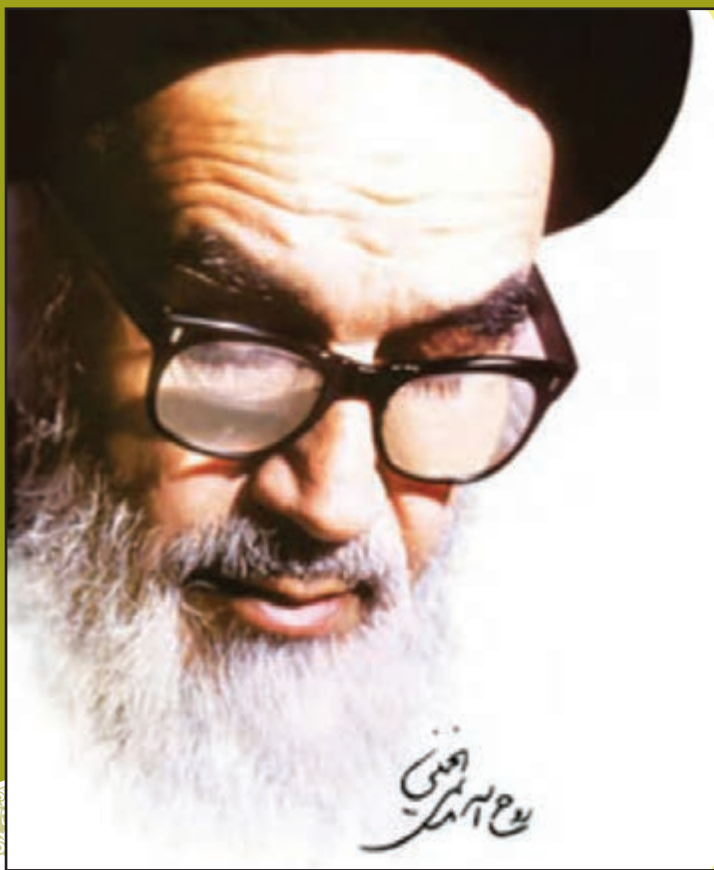
دوره اول متوسطه

وزارت آموزش و پرورش سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

نام کتاب:	عربی، زبان قرآن - پایه نهم دوره اول متوسطه - ۹۰۹
پدیدآورنده:	سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
مدیریت برنامه‌ریزی درسی و تألیف:	دفتر تألیف کتاب‌های درسی عمومی و متوسطه نظری
شناسه افزوده برنامه‌ریزی و تألیف:	محمی‌الدین بهرام محمّدیان، علی‌جان‌بزرگی، علی‌جراغی، حسن‌حیدری، علی‌اکبر روشندل، فاطمه فهیمی، مهری‌السادات میرحسینی، عبدالله یزدانی و فاطمه یوسف‌نژاد (اعضای شورای برنامه‌ریزی) عادل اشکیوس، حبیب تقوایی، اباذر عباچی و حمید محمّدی (اعضای گروه تألیف) - محمّدکاظم بهنیا (ویراستار)
مدیریت آماده‌سازی هنری:	اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
شناسه افزوده آماده‌سازی:	احمدرضا امینی (مدیر امور فنی و چاپ) - محمّد مهدی ذبیحی فرد (مدیر هنری) - جواد صفری (طراح گرافیک) - مریم کیوان (طراح جلد) - سوروش سعادت‌تمندی (صفحه‌آرا) - محمّد مهدی ذبیحی فرد، حبّات‌الله عباسی، آزاده امینیان و ابوالفضل بهرامی (عکاسان) - رعنا فرج‌زاده دروئی، الهام جعفرآبادی، فاطمه پزشکی، مریم دهقان‌زاده و فاطمه رئیس‌یان فیروزآباد (امور آماده‌سازی)
نشانی سازمان:	تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی) تلفن: ۸۸۸۳۱۱۶۱-۹، دورنگار: ۸۸۳۰۹۲۶۶، کد پستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹ وبگاه: www.irttextbook.ir و www.chap.sch.ir
ناشر:	شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران تهران: کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (داروبخش) تلفن: ۴۴۹۸۵۱۶۱-۵، دورنگار: ۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی: ۳۷۵۱۵-۱۳۹
جایبانه:	شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»
سال انتشار و نوبت چاپ:	چاپ هفتم ۱۴۰۰
شابک	۹۷۸-۹۶۴-۰۵-۲۴۲۲-۰ ISBN 978-964-05-2422-0
کلیه حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت جایی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس‌برداری، نقاشی، تهیه فیلم و تکریر به هر شکل و نوع بدون کسب مجوز از این سازمان ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.	

لغت عربی از ماست. لغت عربی لغت اسلام است.

صحیفه امام خمینی (قُدّس سرُّه). جلد ۱۱. صفحه ۲۲۷

١١	مُراجَعَةُ دُرُوسِ الصَّفِّ السَّابِعِ وَ الثَّامِنِ	الدَّرْسُ الأوَّلُ
٢١	الْعُبُورُ الْأَمِنُ	الدَّرْسُ الثَّانِي
٣٧	جِسْرُ الصَّدَاقَةِ	الدَّرْسُ الثَّالِثُ
٤٩	الصَّبْرُ مِفْتَاحُ الْفَرَجِ	الدَّرْسُ الرَّابِعُ
٦١	الرَّجَاءُ	الدَّرْسُ الْخَامِسُ
٧٥	تَغْيِيرُ الْحَيَاةِ	الدَّرْسُ السَّادِسُ
٨٧	ثَمَرَةُ الْجِدِّ	الدَّرْسُ السَّابِعُ
٩٩	حِوَارُ بَيْنَ الزَّائِرِ وَ سَائِقِ سَيَّارَةِ الْأُجْرَةِ	الدَّرْسُ الثَّامِنُ
١١١	نُصُوصٌ حَوْلَ الصَّحَّةِ	الدَّرْسُ التَّاسِعُ
١٢٥	رِسَالَةُ الشَّهِيدِ سُلَيْمَانِي	الدَّرْسُ الْعَاشِرُ

دبیر باید برای تدریس این کتاب:

۱. کتاب‌های عربی پایه هفتم و هشتم را تدریس کرده باشد؛
۲. دوره آموزشی - توجیهی (حضوری یا مجازی) را گذرانده باشد؛
۳. کتاب معلم (راهنمای تدریس و ارزشیابی) را مطالعه کرده باشد.

خدای مهربان را سپاسگزاریم که به ما توفیق داد تا با نگارش سومین کتاب درسی عربی، زبان قرآن به نوجوانان کشور عزیزمان خدمتی فرهنگی ارائه دهیم.

رویکرد «برنامه درسی عربی» بر اساس «برنامه درسی ملی» این است:

«**پروش مهارت‌های زبانی به منظور تقویت فهم متون دینی و کمک به زبان و ادبیات فارسی**»

شیوه کتاب متن‌محوری است. انتظار می‌رود دانش‌آموز بتواند در پایان سال تحصیلی متون و عبارات ساده عربی را در حد ساختار خوانده شده، درست بخواند و معنای آنها را بفهمد. در این کتاب ۲۳۸ واژه جدید به کار رفته؛ اما بخش بسیاری از ۵۷۵ واژه عربی هفتم و هشتم نیز در آن تکرار شده است؛ پس در حقیقت هدف این کتاب، آموزش ۸۱۸ واژه پربسامد زبان عربی است.

کتاب بر اساس اسناد بالادستی، «برنامه درسی ملی» و «راهنمای برنامه درسی» نوشته شده است. برنامه درسی ملی، نقشه راه برای تألیف همه کتاب‌های درسی است. راهنمای برنامه درسی عربی نیز که در «شورای برنامه‌ریزی درسی عربی» تهیه و تنظیم شده نقشه راه برای تألیف کلیه کتاب‌های درسی عربی است.

در نگارش کتاب به تجربیات موفق کتاب‌های عربی پیشین و کتاب‌های آموزش زبان سایر کشورها توجه شده است.

کلمات به کار رفته در این کتاب، پرکاربردترین واژگان زبان عربی است که در قرآن، حدیث، روایات و زبان و ادبیات فارسی بسیار به کار رفته‌اند.

تصاویر، عبارات، متون و تمرین‌های کتاب افزون بر آموزش زبان عربی، به ابعاد تربیتی و فرهنگی نیز توجه دارند.

مهم‌ترین توصیه‌ها درباره شیوه تدریس و ارزشیابی کتاب

۱ کتاب عربی پایه نهم در ده درس تنظیم شده است و هر درس در دو جلسه آموزشی تدریس می‌شود.

۲ این کتاب همچون دو کتاب عربی پایه هفتم و هشتم متن‌محور است و بر ترجمه و درک و فهم و واژه‌شناسی تأکید می‌شود.

۳ ساختار آموزشی کتاب، افزون بر یادآوری مفاهیم دو کتاب پیشین، فعل‌های امر و نهی، معادل ماضی استمراری، ترکیب اضافی و وصفی، وزن و ریشه کلمات و ساعت‌خوانی است. هدف در آموزش فعل، تنها شناخت انواع فعل است. دانش‌آموزان فعل را در جمله معنا می‌کنند. همچنین باید فعل‌های ماضی، مضارع، امر، نهی، نفی و مستقبل را در جمله تشخیص دهند. هدف از آموزش ترکیب وصفی و اضافی این است که دانش‌آموز بتواند ترکیب‌هایی مانند «أخي العزيز» را داخل جمله (نه بیرون از جمله) ترجمه کند؛ مثال: «شاهدْتُ أَخِي الْعَزِيزَ فِي الْمَسْجِدِ». در وزن و حروف اصلی نیز به آموزش مفهوم دو وزن فاعِل و مَفْعُول پرداخته شده است. همچنین در یکی از تمرین‌ها ماضی و مضارع باب‌های ثلاثی مزید آمده است. اما آموزش ثلاثی مزید مطلقاً از اهداف این کتاب نیست. این تمرین صرفاً جهت آشنایی مختصر و سطحی با این بحث است. در ساعت‌خوانی نیز فقط ساعت کامل، ربع و نیم آموزش داده شده است و ساعتی مانند «چهار و بیست و پنج دقیقه» از اهداف کتاب نیست.

۴ آنچه را دانش‌آموز در زمینه قواعد ضروری نیاز دارد به تدریج خواهد آموخت؛ لذا نیازی به ارائه جزوه مکمل نیست.

۵ کارهایی مانند اجرای گروهی مکالمه، نمایش، سرود، ترجمه تصویری و داستان‌نویسی کار عملی در درس عربی محسوب می‌شود.

۶ از بخش «أربعينيات» افزون بر ترجمه و کاربرد واژگان می‌توان در مهارت شفاهی به صورت گفت‌وگوی میان دانش‌آموزان نیز بهره برد. هدف حفظ عین عبارات این بخش نیست. فراگیر می‌تواند تغییراتی مانند کاهش و افزایش در متن انجام دهد. از بخش قرآنیات نیز همانند متن آغازین هر درس سؤال طرح می‌شود.

۷ آموزش فعل و ضمیر در کتاب‌های عربی دوره اول متوسطه بومی‌سازی شده است. لذا به ویژه از اولیای دانش‌آموزان که با سبک گذشته خو گرفته‌اند و می‌خواهند به فرزندانشان کمک کنند درخواست می‌گردد به این مطلب مهم توجه کنند. آموزش ضمایر و صیغه‌های افعال بر اساس دستور زبان فارسی و به صورت (من، تو، او، ما، شما، ایشان) است. سبک پیشین به این صورت بود: (هو، هُما، هُم، هي، هُما، هُنَّ، أنت، أَنْتَما، أَنْتُمْ، أنتِ، أَنْتَما، أَنْتُنَّ، أنا، نَحْنُ) هرچند تدریس فعل به شیوه بومی‌سازی است؛ اما اشکالی ندارد که در پایان آموزش به منظور تثبیت آموخته‌ها به شیوه مرسوم در صرف عربی عمل کرد؛ اما هدف حفظ طوطی‌وار صرف فعل نیست. دانش‌آموز باید ضمایر متّصل (شناسه‌ها) را بشناسد؛

مثلاً با دیدن «تُمْ» در فعل‌هایی مانند «كَتَبْتُمْ»، «ذَهَبْتُمْ» و «جَلَسْتُمْ» و دیدن «تَ+...+وَنَ» در فعل‌هایی مانند «تَكْتُبُونَ»، «تَذْهَبُونَ» و «تَجْلِسُونَ» معنای آنها را تشخیص بدهد. نه اینکه فعل‌های ماضی یا مضارع را صرف کند تا به «فَعَلْتُمْ» و «تَفْعَلُونَ» برسد، آنگاه معنای آنها را تشخیص بدهد.

همین که دانش‌آموز فعل «ذَهَبُوا» را در جمله‌ای مانند «الطُّلَابُ ذَهَبُوا إِلَى مَدْرَسَتِهِمْ» یا فعل «إِذْهَبُوا» را در جمله‌ای مانند «أَيُّهَا الطُّلَابُ، إِذْهَبُوا إِلَى صُفُوفِكُمْ» درست معنا می‌کند و فرقی «إِذْهَبُوا» را با «ذَهَبُوا» می‌داند، هدف آموزشی برآورده شده است و نیازی نیست که در ارزشیابی از او بخواهیم صیغه «ذَهَبُوا» را «جمع مذکر غایب» یا معادل «سوم شخص جمع» بگوید. هرچند در تدریس از این اصطلاحات استفاده می‌کنیم؛ اما نباید آنچه که وسیله‌ای برای فهم بهتر فعل است، خودش به هدف اصلی تبدیل شود. آموزش و ارزشیابی از فعل در قالب جمله است. یکی از راه‌های موفق در تدریس فعل شیوه نمایشی است.

دبیر مجاز است حلّ بخشی از تمرینات را برعهده دانش‌آموز بگذارد و در کلاس رفع اشکال کند تا دچار کمبود وقت نشود.

فعّالیت اصلی برای یادگیری برعهده دانش‌آموز است و دبیر نقش راهنمای آموزشی دارد؛ برای نمونه ترجمه متن درس را دانش‌آموز انجام می‌دهد و در کلاس، اشکالات خود را برطرف می‌کند.

بهترین راه برای موفقیّت در درس عربی، پیش‌مطالعه قبل از تدریس معلّم است.

این کتاب مکمل و پشتیبان آموخته‌های دو کتاب پیشین در زمینه واژگان و ساختار است. در بخش «بدانیم» آموزش ساختار زبان به کمک تصاویر صورت گرفته است. هدف از دو بخش «بدانیم» و «فَنَ ترجمه» کمک به فهم متن و عبارت است. دانش‌آموز این دو بخش را می‌آموزد تا به کمکشان درست بخواند، بشنود، بفهمد و ترجمه کند.

گرچه در بخش الْمُعْجَم آغاز هر درس مضارع فعل‌هایی مانند قَالَ، دَعَا و أَجَابَ نوشته شده است ولی ساختن فعل مضارع این فعل‌ها از اهداف کتاب نیست. دانش‌آموز فقط باید فعل ماضی و مضارع را بشناسد و معنای آن را بداند؛ مثلاً در (قَالَ - يَقُولُ) لازم نیست بداند مضارع فعل «قَالَ» چیست؛ بلکه باید بداند معنای «يَقُولُ» چیست. او باید در اثر تکرار کلمات در متن کتاب به تدریج «قَالَ - يَقُولُ» را بشناسد.

از طرح سؤال در زمینه «ترجمه فارسی به عربی» خودداری شود.

۸

۹

۱۰

۱۱

۱۲ «ساخت جمله عربی» مدّ نظر نیست (در بخش مکالمه یعنی پاسخ‌گویی به کلمات پرسشی این استثنا وجود دارد؛ در مکالمه دانش‌آموز باید بتواند پاسخ کوتاه دهد که انتظار در حدّ یک یا دو کلمه ساده است و نظر به لزوم سرعت عمل در پاسخ‌دهی رعایت ظرافت‌های دشوار و فنی زبان فعلاً لازم نیست).

۱۳ تبدیل «مذکر به مؤنث» یا «مخاطب به غایب» یا «جمع به مفرد یا مثنی» و موارد مشابه از اهداف این کتاب نیست و باید از طرح چنین سؤالاتی در هر آزمونی خودداری کرد؛ مثال:

این جمله را به مضارع تبدیل کنید: دَهَبْتُ إِلَى الْمَكْتَبَةِ وَ أَنْتَ مَا دَهَبْتَ.

جمله زیر را با توجه به کلمات داده شده بازنویسی کنید:

اَكْتُبْ وَاجِبَكَ يَا أَخِي.

... ... یا اُخْتِي.

۱۴ روخوانی‌های دانش‌آموز و فعالیت‌های او در بخش مکالمه در طول سال نمره شفاهی دانش‌آموز را تشکیل می‌دهد.

۱۵ در کتاب جای کافی برای نوشتن ترجمه و حلّ تمرین در نظر گرفته شده تا نیازی به دفتر تمرین نباشد. به جای اینکه وقت دانش‌آموز صرف نوشتن شود باید بیشتر صرف مهارت‌های زبانی خواندن، شنیدن و فهمیدن گردد. رونویسی دروس و املا در هیچ یک از سه کتاب عربی لازم نیست.

۱۶ از همکاران ارجمند درخواست داریم تا با رویکرد دفتر تألیف همگام شوند؛ زیرا همه کتاب‌های درسی عربی متوسطه اول و دوم ادامه و مکمل روش این کتاب هستند.

اگر تمایل دارید از نظریات شما آگاه شویم؛ می‌توانید از طریق وبگاه گروه عربی پیغام بگذارید.

www.arabic-dept.talif.sch.ir

نشانی وبگاه گروه عربی:

برای همه همکاران آرزوی موفقیت داریم.

أَيَّتُهَا الطَّالِبَاتُ، أَسْلَامٌ عَلَيْكُنَّ، أَهْلًا وَ سَهْلًا بِكُنَّ.

أَيُّهَا الطُّلَّابُ، أَسْلَامٌ عَلَيْكُمْ، أَهْلًا وَ سَهْلًا بِكُمْ.

اَلْسَّلَامُ عَلَیْكُمْ؛
أَهْلًا وَ سَهْلًا بِكُمْ فِي الصَّفِّ التَّاسِعِ؛
كَيْفَ حَالُكُمْ؟

الدَّرْسُ الْأَوَّلُ

أَهْلًا وَ سَهْلًا بِالْخَرِيفِ، فَصَلِ بِدَايَةِ الْعَامِ الدَّرَاسِيِّ الْجَدِيدِ.

مُراجَعَةُ دُرُوسِ الصَّفِّ السَّابِعِ وَ الثَّامِنِ

اَلْمُعْجَم: واژه‌نامه (۲۷ کلمه جدید)

یادگیری معنای کلمات باید در خلال ترجمه متون و عبارات محقق گردد.

اَیْمَن:	ایمن	سَأَلَ:	درخواست کرد، پرسید (مضارع: یَسْأَلُ)
اِبْتَدَأَ:	شروع شد (مضارع: یَبْتَدِئُ)	صِیَاب:	سختی‌ها «مفرد: صَعَبٌ»
اَتَمَّنَى:	آرزو می‌کنم	عَام:	سال عامِ دِرَاسِی: سال تحصیلی
بَنِیْن:	پسران	قِیَام:	برخاستن
تَخَرَّجَ:	دانش آموخته شد (مضارع: یَتَخَرَّجُ)	مُسْتَشْفَى:	بیمارستان
تَلَامِیْذ:	دانش آموزان «مفرد: تِلْمِیْذٌ»	مَمَاة:	مرگ = مَوْتُ ≠ حِیَاة
خَذَ:	بگیر، بردار، ببر (ماضی: أَخَذَ / مضارع: یَأْخُذُ)	مَمَرُ الْمَشَاة:	گذرگاه پیاده (مُشَاة یعنی پیادگان و جمع ماشی است.)
دِرَاسَة:	تحصیل، درس خواندن «دِرَاسِی: تحصیلی»	مِنْطَقَةُ تَعْلِیْمِ الْمُرُور:	پارک آموزش ترافیک
دَرَسَ:	درس داد (مضارع: یُدْرِسُ)	مَوْقِف:	ایستگاه
ذَهَاب:	رفتن تُرِیدُونَ الذَّهَابَ: می‌خواهید بروید	نَبَقَى:	می‌مانیم (ماضی: بَقِيَ / مضارع: یَبْقَى)
رَصِیْف:	پیاده‌رو	ها:	هان
زَادَ:	زیاد کرد، زیاد شد (مضارع: یَزِیدُ)	یُحَذِّرُ:	هشدار می‌دهد (ماضی: حَذَرَ)
زَارَ:	زیارت کرد (مضارع: یَزُورُ)	یَمْشُونَ:	راه می‌روند (ماضی: مَشَى / مضارع: یَمْشِی)
سَاعَدَكَ اللّٰهُ:	خدا قُوَّت (سَاعَدَ: کمک کرد / یُسَاعِدُ: کمک می‌کند)		

أَهْلًا وَ سَهْلًا

يَبْتَدِئُ الْعَامَ الدَّرَاسِيَّ الْجَدِيدُ. يَذْهَبُ الطُّلَابُ وَ الطَّالِبَاتُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ بِفَرَحٍ؛ هُمْ يَحْمِلُونَ حَقَائِبَهُمْ وَ يَمْشُونَ عَلَى الرَّصِيفِ وَ يَعْبُرُونَ مَمَرَّ الْمَشَاةِ لِلْعُبُورِ الْأَمِنِ؛ الشَّوَارِعُ مَمْلُوءَةٌ بِالْبَنِينَ وَ النِّبَاتِ. يَبْتَدِئُ فَصْلُ الدَّرَاسَةِ وَ الْقِرَاءَةِ وَ الْكِتَابَةِ وَ فَصْلُ الصَّدَاقَةِ بَيْنَ التَّلَامِيذِ.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَذْكُرُ رَبِّي عِنْدَ قِيَامِي

أَبْدَأُ بِاسْمِ اللَّهِ كَلَامِي

أَذْكُرُ رَبِّي عِنْدَ جُلُوسِي

أَبْدَأُ بِاسْمِ اللَّهِ دُرُوسِي

أَسْأَلُ رَبِّي حَلَّ صَعَابِي

أَقْرَأُ بِاسْمِ اللَّهِ كِتَابِي

فِيهِ دُعَاءٌ، فِيهِ صَلَاةٌ

مَكْتَبُنَا نُورٌ وَ حَيَاةٌ

فِيهِ كُنُوزٌ، فِيهِ جَمَالٌ

فِيهِ عُلُومٌ، فِيهِ كَمَالٌ

وَ يُدْرَسُ فِيهِ الْحُكْمَاءُ

يَتَخَرَّجُ مِنْهُ الْعُلَمَاءُ

مَرَحْمَةٌ، كَنْزٌ، كَدَوَائِي

هَا كُتُبِي أَنْوَارُ سَمَائِي

فَاسْمُ إِلَهِي، زَادَ سُورِي

أَبْدَأُ بِاسْمِ اللَّهِ أُمُورِي

١ التَّمَرِينُ الْأَوَّلُ:

با توجّه به تصویر پاسخ دهید.

هَلْ هَذَا زَمِيلُكَ؟

مَاذَا عَلَى الشَّجَرَةِ؟

لِمَنْ هَذَا الْكِتَابُ؟

أَيْنَ مُسْتَشْفَى بَغدَاد؟

كَمْ حافلةً فِي الْمَوْقِفِ؟

فِي أَيِّ عِلْمٍ هَذَا الْعَالِمُ مَعْرُوفٌ؟

مَتَى تَلْعَبْنَ كُرَةَ الْمِنْضَدَةِ؟

پارک آموزش ترافیک

هَلْ هُنَا مِنتَقَةُ تَعْلِيمِ الْمُرُورِ؟

بِمَ يَسَافِرُ الْحُجَّاجُ إِلَى مَكَّةَ الْمُكَرَّمَةِ؟

يَا تَلْمِذَاتُ، كَيْفَ حَالُكُنَّ؟

٢ التَّمَرِينُ الثَّانِي:

در جای خالی کلمه مناسب بنویسید.

١. واحد - اثنان - ..... - أربعة - ..... - ستة - .....
- ثمانية - ..... - عشرة - ..... - اثناعشر
٢. الأول - ..... - الثالث - ..... - الخامس - .....
- السابع - ..... - التاسع - العاشر - ..... - الثاني عشر
٣. يوم السبت - الأحد - ..... - الثلاثاء - ..... - .....
- الجمعة
٤. الربيع - ..... - الخريف - .....
٥. الفطور في الصباح - الغداء في الظهر - ..... في الليل

٣ التَّمَرِينُ الثَّالِثُ:

به پرسش‌های زیر پاسخ دهید.

١. مَنْ أَنْتَ؟
.....
٢. كَيْفَ حَالُكَ؟
.....
٣. مِنْ أَيْنَ أَنْتَ؟
.....
٤. فِي أَيِّ صَفٍّ أَنْتَ؟
.....
٥. مَتَى يَبْدَأُ الْعَامُ الدَّرَاسِيُّ فِي إِيرَانَ؟
.....

٤ التَّمرينُ الرَّابِعُ:

برای فعل‌های زیر، ضمیر مناسب انتخاب؛ سپس هر جمله را ترجمه کنید.

١. (هُم) (نَحْنُ) (نَجَحْنَا).

٢. (هُم) (أَنْتُمْ) (يَنْصُرُونَ).

٣. (أَنْتِ) (أَنْتُمْ) (لَا تَكْذِبُ).

٤. (هُنَّ) (أَنْتُمْ) (وَصَلْتُمْ).

٥. (أَنْتُمْ) (هُنَّ) (يَقْدِرْنَ).

٦. (هِيَ) (أَنْتِ) (مَا قَرَّبْتَ).

٥ التَّمرينُ الْخَامِسُ:

کدام کلمه از نظر معنایی با بقیه کلمات «ناهماهنگ» است؟

١. مَوْظَفَةٌ (طَبِيبَةٌ) (طَبَاخَةٌ) (حَقِيبَةٌ)

٢. مُحَافَظَةٌ (قَرِيَّةٌ) (مَدِينَةٌ) (عَامِلٌ)

٣. بِنْتُ (أُخْتُ) (لَوْنٌ) (جَدَّةٌ)

٤. قَدَمٌ (قَوْلٌ) (يَدٌ) (عَيْنٌ)

٥. بَقَرَةٌ (جَنَّةٌ) (فَرَسٌ) (سِنْجَابٌ)

٦. أُسْرَةٌ (قَمَرٌ) (گَوَّگَبٌ) (شَمْسٌ)

٧. أُسْبُوعٌ (ذَهَبٌ) (شَهْرٌ) (سَنَةٌ)

٨. تُفَاحٌ (رُْمَانٌ) (تَمْرٌ) (سَحَابٌ)

٦ التَّمْرِينُ السَّادِسُ:

هر كلمه را به توضيح مناسب آن وصل كنيد. «يك كلمه اضافه است.»

١. كُرَةُ الْقَدَمِ	● مَكَانٌ يَأْكُلُ فِيهِ النَّاسُ الْفُطُورَ وَالْغَدَاءَ وَالْعِشَاءَ.
٢. الْمُحَافَظَةُ	● طَائِرٌ أَسْوَدُ اللَّوْنِ. يُحَذِّرُ الْحَيَوَانَاتِ مِنَ الْخَطَرِ.
٣. الْمَطْعَمُ	● هُوَ الَّذِي يَدْخُلُ الْبَيْتَ بِدَعْوَةٍ أَوْ بِغَيْرِ دَعْوَةٍ.
٤. الْمَسَاءُ	● رِيَاضَةٌ يَلْعَبُ فِيهَا أَحَدَعَشَرَ لَاعِبًا.
٥. الْغَابَةُ	● أَرْضٌ وَاسِعَةٌ فِيهَا أَشْجَارٌ كَثِيرَةٌ.
٦. الْغُرَابُ	● وَقْتُ نِهَآيَةِ النَّهَارِ وَبِدَآيَةِ اللَّيْلِ.
٧. الضَّيْفُ	●

٧ التَّمْرِينُ السَّابِعُ:

در جای خالی، یکی از کلمه‌های زیر را بنویسید. «دو کلمه اضافه است.»

عَلَيْكَ - ذَهَبِهِ - الْجُلُوسُ - الْحَجَرِ - الْجَاهِلِ - الْأَمَانُ - الصَّعَابُ

١. أَدَبُ الْمَرْءِ، خَيْرٌ مِنْ ..... رَسُولُ اللَّهِ ﷺ
٢. أَعْلِمُ فِي الصَّغَرِ، كَالنَّفْسِ فِي ..... أَلِإِمَامٍ عَلِيٍّ ؑ
٣. نِعْمَتَانِ مَجْهُولَتَانِ؛ الصَّحَّةُ وَ ..... رَسُولُ اللَّهِ ﷺ
٤. أَلَدَّهْرُ يَوْمَانِ؛ يَوْمٌ لَكَ وَيَوْمٌ ..... أَلِإِمَامٍ عَلِيٍّ ؑ
٥. عِدَاوَةُ الْعَاقِلِ، خَيْرٌ مِنْ صَدَاقَةِ ..... أَلِإِمَامٍ عَلِيٍّ ؑ

۸ التَّمْرِينُ الثَّامِنُ:

متضادّ کلمه‌های داخل جدول را در کلمات زیر پیدا کنید و بنویسید.

کثیر - لئِل - نِهَایَة - قَرِیب - جَمِیل - صَدَاقَة - یَمِین - غَالِیَة - شِراء - قَرَح - کَذَب - حَارّ

رَخِیصَة ≠	بَعِید ≠	یَسَار ≠
بَیْع ≠	بِدَايَة ≠	بَارِد ≠
حَزَن ≠	قَبِیح ≠	صَدَق ≠
قَلِیل ≠	عَدَاوَة ≠	نَهَار ≠

۹ التَّمْرِينُ التَّاسِعُ:

این کلمات را در جای مناسبی از جدول بنویسید.

أوراق - فَلَاحان - شَجَرَة - رِیاضِیون - سَیِّدات - مُدَرِّساتان

.....	مفرد مؤنث
.....	مثنای مذکر
.....	مثنای مؤنث
.....	جمع مذکر سالم
.....	جمع مؤنث سالم
.....	جمع مکسر

الْأَرْبَعِينَات

الْشُّرْطِيُّ وَ الزَّائِرُ

- أَهْلًا وَ سَهْلًا بِكُمْ!	- شُكْرًا. سَاعِدَكَ اللَّهُ!
- كَمْ يَوْمًا تَبْقَوْنَ فِي الْعِرَاقِ؟	- نَبْقَى أُسْبُوعَيْنِ.
- إِلَى أَيِّ مَدْنٍ تُرِيدُونَ الدَّهَابَ؟	- إِلَى النَّجَفِ وَ كَرْبَلَاءَ وَ الْكَاظِمِيَّةِ وَ سَامَرَاءَ.
- كَمْ يَوْمًا تَبْقَوْنَ فِي النَّجَفِ؟	- نَبْقَى يَوْمَيْنِ.
- وَ كَمْ يَوْمًا فِي بَاقِي الْمَدْنِ؟	- فِي الْكَاظِمِيَّةِ وَ سَامَرَاءَ يَوْمَيْنِ، وَ الْبَاقِي فِي كَرْبَلَاءَ.
- أَتَمْنَى لَكُمْ زِيَارَةً مَقْبُولَةً!	- حَفِظَكَ اللَّهُ!
- خُذْ جَوَارِكَ، فِي أَمَانٍ إِلَهِي!	- شُكْرًا جَزِيلًا. فِي أَمَانٍ إِلَهِي وَ حَفِظْهُ!

مَنْ زَارَنَا فِي مَمَاتِنَا فَكَأَنَّمَا زَارَنَا فِي حَيَاتِنَا!

الْإِمَامُ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ

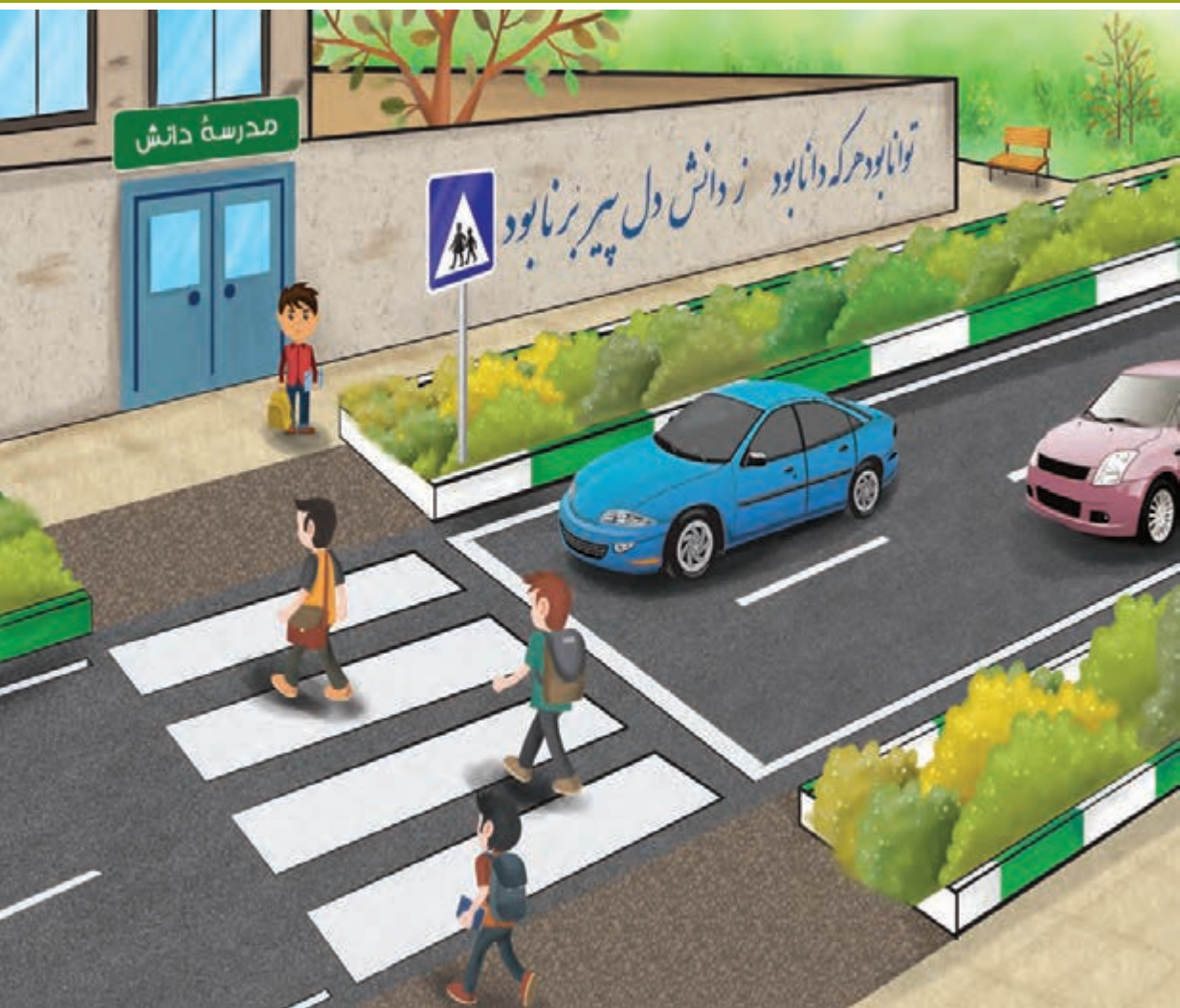

الدَّرْسُ الثَّانِي

الْعُبُورُ الْأَمِينُ

الدَّرْسُ الثَّانِي

الْمُعْجَم: (٢٩ كلمة جديد)

أَمَنَ:	ایمان آورد (مضارع: يُؤْمِنُ)	سَتَرَ:	پوشاند، پنهان کرد
أَحَبُّ:	محبوب ترین	شَاغِلُ الْجَوَالِ:	شارژر موبایل
إِشَارَاتُ الْمُرُورِ:	علامت های راهنمایی و رانندگی	شَقَاوَةٌ:	بدبختی
	إِدَارَةُ الْمُرُورِ: اداره راهنمایی و رانندگی	صَحِيفَةٌ:	روزنامه «جمع: صُحُف» صَحِيفَةٌ جِدَارِيَّةٌ: روزنامه دیواری
أَنْصَحَ:	اندرزگوترین	صَدَمَ:	برخورد کرد (مضارع: يَصْدِمُ)
أَيُمْكِنُ أَنْ تَرْجِعَ:	آیا امکان دارد برگردی؟	فَجَاءَ:	ناگهان
بُكَاءَ:	گریه کردن، گریه	قُبِحَ:	زشتی
تَالِي:	بعدي الْيَوْمُ التَّالِي: روز بعد	لَقَدْ:	قطعاً
تُعْطِينِي:	به من می دهی أَنْ تُعْطِينِي: که به من بدهی	لِمَ:	برای چه (لِ + ما)
تَفَضَّلَ:	بفرما	مَا:	آنچه
تَكَلَّمَ:	صحبت کرد (مضارع: يَتَكَلَّمُ)	مَحَلَّ:	مغازه «جمع: مَحَلَّات»
جِهَةٌ:	جهت (مسیر)	مَعَ الْأَسْفِ:	متأسفانه
ذَكِي:	باهوش	نَادِي:	صدا زد (مضارع: يُنَادِي)
رَصِيد:	شارژ (اعتبار مالی)	هَادِي:	آرام
رَقَدَ:	بستری شد، خوابید (مضارع: يَرْقُدُ)	يَسُدُّونَ:	می بندند (ماضی: سَدَّ / مضارع: يَسُدُّ)

الْعُبُورُ الْأَمِنُ

رَجَعَ سَجَادٌ مِنَ الْمَدْرَسَةِ حَزِينًا؛ عِنْدَمَا جَلَسَ عَلَى الْمَائِدَةِ مَعَ أُسْرَتِهِ، بَدَأَ بِالْبُكَاءِ فَجْأَةً وَ ذَهَبَ إِلَى غُرْفَتِهِ؛ ذَهَبَ أَبُوهُ إِلَيْهِ وَ تَكَلَّمَ مَعَهُ وَ سَأَلَهُ:

«لِمَاذَا مَا أَكَلْتَ الطَّعَامَ؟!»

أَجَابَ: «هَلْ تَعْرِفُ صَدِيقِي حُسَيْنًا؟»

قَالَ: «نَعَمْ، أَعْرِفُهُ؛ هُوَ وَلَدٌ ذَكِيٌّ وَهَادِيٌّ. مَاذَا حَدَّثَ لَهُ؟»

أَجَابَ سَجَادٌ: «هُوَ رَقَدَ فِي الْمُسْتَشْفَى؛ صَدَمَتْهُ سَيَّارَةٌ؛ وَقَعَتِ الْحَادِثَةُ أَمَامِي؛ عِنْدَمَا شَاهَدْتُهُ عَلَى الرَّصِيفِ الْمُقَابِلِ؛ نَادَيْتُهُ؛ فَقَصَدَ الْعُبُورَ بِدُونِ النَّظَرِ إِلَى السَّيَّارَاتِ وَ مِنْ غَيْرِ مَمَرٍ الْمُشَاةِ؛ فَقَرَّبَتْ مِنْهُ سَيَّارَةٌ وَ صَدَمَتْهُ. كَانَتْ سُرْعَةُ السَّيَّارَةِ كَثِيرَةً.»

قَالَ أَبُوهُ: «كَيْفَ حَالُهُ الْآنَ؟»

قَالَ سَجَادٌ: «هُوَ مَجْرُوحٌ.»

فِي الْيَوْمِ التَّالِيِ طَلَبَ الْمُدَرِّسُ مِنْ تَلَامِيذِهِ كِتَابَةَ قَوَانِينِ الْمُرُورِ وَ رَسَمَ إشاراتِ الْمُرُورِ فِي صَحِيفَةٍ جِدَارِيَّةٍ وَ رِعَايَةَ الْأَعْمَالِ الصَّحِيحَةِ فِي الشُّوَارِعِ وَالطُّرُقِ.

ثُمَّ أَخَذَ الْمُدِيرُ تَلَامِيذَ الْمَدْرَسَةِ إِلَى مِنْطَقَةِ تَعْلِيمِ الْمُرُورِ.

وَ بَعْدَ يَوْمَيْنِ جَاءَ شَرْطِيُّ إِلَى الْمَدْرَسَةِ مِنْ إِدَارَةِ الْمُرُورِ لِيُشْرِحَ إشاراتِ الْمُرُورِ وَ طَلَبَ مِنْهُمْ الْعُبُورَ مِنْ مَمَرٍ الْمُشَاةِ.

كَتَبَ التَّلَامِيذُ صَحِيفَةً جِدَارِيَّةً وَ رَسَمُوا فِيهَا عِلَامَاتِ الْمُرُورِ وَ شَرَحُوا مَعَانِيَهَا.

درستی یا نادرستی جمله‌های زیر را بر اساس متن درس بنویسید. ✓✗

درست نادرست

☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

۱. كَانَ مَوْضِعُ الصَّحِيفَةِ الْجِدَارِيَّةِ قَوَانِينِ الْمُرُورِ.
۲. الْمُدِيرُ أَخَذَ التَّلَامِيذَ إِلَى مِنتَقَةِ تَعْلِيمِ الْمُرُورِ.
۳. رَقَدَ حَسِينٌ فِي مُسْتَوَصِفٍ قَرِيبٍ مِنْ بَيْتِهِ.
۴. رَجَعَ سَجَادٌ إِلَى مَنْزِلِهِ مَسْرُورًا.
۵. أَبُو سَجَادٍ مَا عَرَفَ حُسَيْنًا.

وزن و حروف اصلی

۱. بسیاری از کلمه‌ها در عربی سه حرف اصلی دارند؛ مثال:

حروف اصلی	کلمات هم‌خانواده
ح ك م	حَاكِم، مَحْكُوم، حَكِيم، حِكْمَة، مُحَاكِمَة، حُكُومَة، أَحْكَام
ع ل م	عَالِم، مَعْلُوم، عَلِيم، تَعْلِيم، أَعْلَم، عُلُوم، إِعْلَام

در کلماتی مانند «حاکم، محکوم، حکیم و...» سه حرف «ح ک م» به ترتیب تکرار شده‌اند.

به این سه حرف «حروف اصلی» یا «ریشه» کلمه می‌گویند.

شناختن حروف اصلی به املاي ما کمک می‌کند. با نگاه به هم‌خانواده‌های یک کلمه می‌توان به حروف اصلی آن پی بُرد؛ اگر با دقت به این کلمه‌ها «مُجَالَسَة / مَجَالِس / مَجْلِس / إِبْجَالَس / إِبْجَالَس / جُلُوس / جَلْسَة / جَلِيس» نگاه کنیم؛ درمی‌یابیم که به ترتیب سه حرف «ج ل س» در آنها مشترک است.

سه حرف اصلی این کلمات چیست؟

..... رافع، مَرْفُوع، رَفِيع:

..... ناظر، مَنظُور، تَظْیِر:

..... قادر، مَقْدُور، قَدِیر:

حروفی که همراه حروف اصلی می آیند؛ «حروف زائد» نامیده می شوند.
این حروف معنای جدیدی به کلمه می دهند.
حروف اصلی کلمه ها به ترتیب با سه حرف «ف ع ل» سنجیده می شوند.

مُ	ج	ا	لَ	سَ	ة	↔ مُجَالَسَة
مُ	ف	ا	عَ	لَ	ة	↔ مُفَاعَلَة

۲. بیشتر کلمات در زبان عربی وزن دارند؛ مثال:

وزن	کلمات
فَاعِل	نَاصِر عَارِف ظَالِم فَاتِح قَاتِل ضَارِب رَافِع
مَفْعُول	مَنْصُور مَعْرُوف مَظْلُوم مَفْتُوح مَقْتُول مَضْرُوب مَرْفُوع

کدام کلمه بر وزن فاعِل و کدام بر وزن مفعول است؟

مَقْطُوع، حَامِد، عَابِد، مَذْکُور

با معنای دو وزن «فَاعِل» و «مَفْعُول» آشنا شوید.
معمولاً وزن «فَاعِل» به معنای «انجام دهنده یا دارنده حالت» و وزن «مَفْعُول» به معنای «انجام شده» است؛ مثال:

حامِد: ستاینده

مَحْمُود: ستوده شده

ترجمه کنید.

یا صَانِعَ كُلِّ مَصْنُوعٍ، یا خَالِقَ كُلِّ مَخْلُوقٍ!

الْتَّمَارِین

۱. الْتَّمَارِینُ الْأَوَّلُ:

حروف اصلی و ترجمه کلمات زیر را بنویسید.

عابِد، مَعْبُود: .....

فَاتِح، مَفْتُوح: .....

کَاتِب، مَكْتُوب: .....

ضارب، مَضْرُوب: .....

خادم، مَخْدُوم: .....

شاهد، مَشْهُود: .....

۲ التَّمَرِينُ الثَّانِي:

وزن کلمات جدول را بنویسید.^۱

ریشه	ماضی	مضارع	مصدر
خ ر ج	أَخْرَجَ	يُخْرِجُ	إِخْرَاجٌ
س ل م	سَلَّمَ	يُسَلِّمُ	تَسْلِيمٌ
ع م ل	تَعَامَلَ	يَتَعَامَلُ	تَعَامُلٌ
ع ل م	تَعَلَّمَ	يَتَعَلَّمُ	تَعَلُّمٌ
خ د م	اسْتَحْدَمَ	يَسْتَخْدِمُ	اسْتِخْدَامٌ
س ف ر	سَافَرَ	يُسَافِرُ	مُسَافَرَةٌ
ك س ر	انْكَسَرَ	يَنْكَسِرُ	انْكِسَارٌ
ش غ ل	اشْتَغَلَ	يَشْتَغِلُ	اشْتِغَالٌ

۱- قابل توجه دبیر گرامی: هدف، آموزش فعل‌های ماضی و مضارع و نیز مصدر ثلاثی مزید نیست.

٣ التَّعْمِرينُ الثَّلَاثُ:

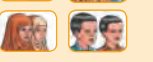

هر كلمه را به عبارت مرتبط با آن وصل كنيد.

١. قَوَانِينُ الْمُرُورِ ○ قَوَاعِدُ الْمُرُورِ فِي الشَّوَارِعِ وَ الطَّرِيقِ.
٢. الْمُسْتَشْفَى ○ أَوْرَاقٌ فِيهَا أَخْبَارٌ وَ مَعْلُومَاتٌ أُخْرَى.
٣. الرَّصِيفُ ○ جَانِبٌ مِنَ الشَّارِعِ لِمُرُورِ النَّاسِ.
٤. الصَّحِيفَةُ ○ مَكَانٌ مُجَهَّزٌ لِفَحْصِ الْمَرْضَى.
٥. الْبُكَاءُ ○ جَرَيَانُ الدَّمْعِ مِنَ الْحُزَنِ.

٤ التَّعْمِرينُ الرَّابِعُ:

جاهای خالی را با کلمات داده شده پُر کنید.

هُوَ - هُما - هُم - هِيَ - هُنَّ - أَنْتَ - أَنْتُمَا - أَنْتُمْ - أَنْتِ - أَنْتُنَّ - أَنَا - نَحْنُ

		.....	من	
	.....		.....	تو
	.....		.....	او
				ما
			.....	
	.....		.....	شما
			.....	
	.....		.....	ایشان
			.....	

٥ التَّمَرِينُ الْخَامِسُ:

در جاهای خالی از کلمات داده شده استفاده کنید. «یک کلمه اضافه است.»

التَّالِي - جِدَارِيَّة - شَا حِنْ - تَلْمِيذٌ - الدُّمُوعُ - حَدَّثَ

١. يا زَمِيلِي، ما بِكَ؟ لِمَ أَنْتَ حَزِينٌ؟ ماذا .....
٢. التَّلَامِيذُ مَشْغُولُونَ بِتَهْيِئَةِ صَحِيفَةٍ .....
٣. أَخِي ..... فِي الصَّفِّ السَّادِسِ الْإِبْتِدَائِيِّ.
٤. ..... جَارِيَةٌ عَلَى وَجْهِ الطُّفْلَةِ.
٥. هَلْ عِنْدَكَ ..... الْهَاتِفِ الْجَوَّالِ؟

٦ التَّمَرِينُ السَّادِسُ:

کدام کلمه از نظر معنا با سایر کلمه ها «ناهماهنگ» است؟

١. هَادِيٌّ ○ سَيَّارَةٌ ○ سَفِينَةٌ ○ طَائِرَةٌ
٢. شَارِعٌ ○ سَاحَةٌ ○ خَاتَمٌ ○ رَصِيفٌ
٣. أَكَلٌ ○ رَأَى ○ شَاهَدَ ○ نَظَرَ
٤. مَاءٌ ○ شَرَابٌ ○ شَايٌ ○ جَارٌ
٥. يَدٌ ○ لِسَانٌ ○ سِنَّ ○ نَادِيٌّ

آیه و احادیث زیر را ترجمه کنید. سپس کلماتی بر این وزن ها در آنها بیابید.

فَاعِلٌ: ..... يَفْعُلُ: ..... فَعَالَةٌ: .....
فِعْلٌ: ..... فِعَالٌ: .....

١. ﴿إِنَّ اللَّهَ عَالِمُ غَيْبِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾ الْفَاطِر: ٣٨

٢. حُسْنُ الْأَدَبِ يَسْتَرْقُبُ النَّسَبِ. الْأِمَامُ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ

٣. إِنَّ أَحَبَّ عِبَادِ اللَّهِ إِلَى اللَّهِ أَنْصَحُهُمْ لِعِبَادِهِ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

٤. شَرَفُ الْمَرْءِ بِالْعِلْمِ وَالْأَدَبِ لَا بِالْأَصْلِ وَالنَّسَبِ. الْأِمَامُ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ

٥. مِنْ سَعَادَةِ ابْنِ آدَمَ حُسْنُ الْخُلُقِ وَمِنْ شَقَاوَةِ ابْنِ آدَمَ سُوءُ الْخُلُقِ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

متن زیر را بخوانید؛ سپس پاسخ پرسش‌های آن را بیاوید.

أَنَا طَالِبٌ فِي الصَّفِّ الثَّاسِعِ. اسْمِي إِسْحَاقُ. لِي أُخْتَانِ: مَهْدِيمٌ وَ لَالِينُ، هُمَا صَغِيرَتَانِ؛ فَلَا تَذْهَبَانِ إِلَى الْمَدْرَسَةِ وَعِنْدِي أَخَوَانِ: هَاشِمٌ وَ جَوَادٌ. هَاشِمٌ أَكْبَرُ أَوْلَادِ الْأُسْرَةِ؛ إِنَّهُ تَخَرَّجَ مِنَ الْمَدْرَسَةِ وَ الْآنَ هُوَ حَلَوَانِيٌّ. جَوَادٌ فِي الصَّفِّ السَّابِعِ. نَحْنُ مِنْ مَدِينَةِ «سَرَاوَان» فِي مُحَافَظَةِ «سِيستَان وَ بَلُوشِستَان».

١. لِمَاذَا لَا تَذْهَبُ مَهْدِيمُ وَ لَالِينُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ؟
٢. مَا اسْمُ أَكْبَرِ الْبَنِينَ فِي هَذِهِ الْأُسْرَةِ؟
٣. مَنْ تَخَرَّجَ مِنَ الْمَدْرَسَةِ؟
٤. مَنْ آيَنَ هَذِهِ الْأُسْرَةُ؟
٥. فِي أَيِّ صَفِّ إِسْحَاقُ؟
٦. كَمْ أُخْتًا لِيَاِسْحَاقُ؟

بخوانید و ترجمه کنید.

۱. ﴿مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ﴾ الْبَقَرَة: ۶۲

۲. ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ﴾ الْصَّف: ۲

۳. ﴿لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ﴾ الْأَحْزَاب: ۲۱

۴. ﴿إِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ﴾ الْبَقَرَة: ۱۸۶

۵. ﴿يَرْفَعُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ﴾ الْمُجَادَلَة: ۱۱

یک روزنامه دیواری درباره معانی علائم راهنمایی و رانندگی به عربی، فارسی و انگلیسی تهیه کنید.

الأربعينيات

- أَيْمِكُنْ أَنْ تَرْجِعَ قَلِيلًا؟
- عَفْوًا؛ أَوْ تُعْطِنِي مَكَانًا حَتَّى أَجْلِسَ هُنَا؟
- هَلْ يَسُدُّونَ بَابَ الْحَرَمِ هَذِهِ اللَّيْلَةَ؟
- عَفْوًا أَيْنَ مَوْقِفُ سَيَّارَاتِ الْحَرَمِ؟
- هَلْ تَوْجَدُ سَيَّارَاتٍ لِلْعَتَبَةِ لِلذَّهَابِ إِلَى سَامَرَاءَ؟
- أَيْمِكُنْ أَنْ تُسَاعِدَنِي؟
- أَيْنَ الْحَرَمُ؟
- أَيُّ جِهَةٍ بِلَا اِزْدِحَامٍ؟
- مِنْ أَيْنَ أَشْتَرِي شَا حِنَ الْجَوَالِ؟
- أَيْمِكُنْ أَنْ تُعْطِنِي شَا حِنَ الْجَوَالِ؟
- لَا بَأْسَ.
- نَعَمْ؛ تَفْضَّلُ.
- نَعَمْ.
- خَلَفَ هَذَا الْبِنَاءَ.
- لَا، مَعَ الْأَسْفِ.
- لَا بَأْسَ. أَنَا فِي خِدْمَتِكَ.
- عَلَى الْيَمِينِ.
- هَذِهِ الْجِهَةُ، عَلَى الْيَسَارِ.
- مِنْ ذَلِكَ الْمَحَلِّ.
- تَفْضَّلُ.

قبري بِـ «سُرَّ مَنْ رَأَى»^١ أَمَانٌ لِأَهْلِ الْجَانِبَيْنِ.^٢

الْإِمَامُ الْحَسَنُ الْعَسْكَرِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ (بِحَارُ الْأَنْوَارِ. جلد ٩٩. صفحه ٥٩)

١- سُرَّ مَنْ رَأَى: نام آغازین سامراء به معنای «هرکس دید شاد شد».

٢- أَهْلُ الْجَانِبَيْنِ: شیعه و سنی

الدَّرْسُ الثَّالِثُ

قِصَّةُ الْأَخَوَيْنِ

الدَّرْسُ الثَّالِثُ

الْمُعْجَم: (۲۴ کلمه جدید)

أَجْرَةٌ:	کرایه، مُزد	عَدُوٌّ:	دشمن «جمع: أَعْدَاءُ»
إِخْوَانُ:	یاران، برادران «مفرد: أَخٌ»	غَضِبَ:	خشمگین شد (مضارع: يَغْضَبُ)
إِعْتَذَرَ:	معذرت خواست (مضارع: يَعْتَذِرُ)	غَضَبَانُ:	خشمگین
أَعْجَزَ:	ناتوان ترین	قَاطِعُ الرَّحِمِ:	بُرنده پیوند خویشان
تَوَجَّدَ:	وجود دارد	قَبَّلَ:	بوسید (مضارع: يُقَبِّلُ)
جِسْرُ:	پُل «جمع: جُسُور»	قَسَمَ:	تقسیم کرد (مضارع: يُقَسِّمُ)
حَسِبَ:	پنداشت (مضارع: يَحْسِبُ)	كَشَفَ:	آشکار کرد (مضارع: يَكْشِفُ)
خَمْسَةٌ وَ عِشْرُونَ أَلْفًا:	بیست و پنج هزار	لَا نَرَكَبُ:	سوار نمی شویم «ماضی: رَكَبَ»
رَجَاءٌ:	لطفاً «رَجَاءٌ: امید»	مَخْزَنُ:	انبار «جمع: مَخَازِنُ»
رَجِيمٌ:	رانده شده	مَرَافِقُ صِحِّيَّةٍ:	سرویس بهداشتی
شَغْلٌ:	روشن کن «ماضی: شَغَلَ / مضارع: يُشَغِّلُ»	مُعْطَلٌ:	خراب
عَجَزَ:	ناتوان شد (مضارع: يَعْجِزُ)	مُكَيِّفٌ:	کولر

جِسْرُ الصَّدَاقَةِ

كَانَ حَمِيدٌ وَسَعِيدٌ أَخَوَيْنِ. هُمَا كَانَا فِي مَزْرَعَةِ قَمْحٍ. فِي أَحَدِ الْأَيَّامِ وَقَعَتْ عَدَاوَةٌ بَيْنَهُمَا وَغَضِبَ الْأَخُ الْأَكْبَرُ «حَمِيدٌ» عَلَى الْأَخِ الْأَصْغَرَ «سَعِيدٍ» وَقَالَ لَهُ:

«أُخْرِجْ مِنْ مَزْرَعَتِي.»

وَقَالَتْ زَوْجَةُ حَمِيدٍ لِرَزْوَاجِهِ سَعِيدٍ:

«أُخْرِجِي مِنْ بَيْتِنَا.»

فِي صَبَاحِ أَحَدِ الْأَيَّامِ طَرَقَ رَجُلٌ بَابَ بَيْتِ حَمِيدٍ؛ عِنْدَمَا فَتَحَ حَمِيدٌ بَابَ الْبَيْتِ؛

شَاهَدَ نَجَّارًا؛ فَسَأَلَهُ:

«مَاذَا تَطْلُبُ مِنِّي؟»

أَجَابَ النَّجَّارُ: «أُبْحَثُ عَنْ عَمَلٍ؛ هَلْ عِنْدَكَ عَمَلٌ؟»

فَقَالَ حَمِيدٌ: «بِالتَّأَكِيدِ عِنْدِي مُشْكِلَةٌ وَحَلُّهَا بِيَدِكَ.»

قَالَ النَّجَّارُ: «مَا هِيَ مُشْكِلَتُكَ؟»

أَجَابَ حَمِيدٌ: «ذَلِكَ بَيْتٌ جَارِي؛ هُوَ أَخِي وَ **عَدَوِّي**؛ أَنْظِرْ إِلَى ذَلِكَ النَّهْرِ؛ هُوَ **قَسَمٌ** الْمَزْرَعَةِ إِلَى نِصْفَيْنِ بِذَلِكَ النَّهْرِ؛ إِنَّهُ حَفَرَ النَّهْرَ؛ لِأَنَّهُ **غَضَبَانُ** عَلَيَّ.

عِنْدِي أَخْشَابٌ كَثِيرَةٌ فِي **الْمَخْرَزِ**؛ **رَجَاءً**، إِصْنَعْ جِدَارًا خَشَبِيًّا بَيْنَنَا.»
ثُمَّ قَالَ لِلنَّجَّارِ:

«أَنَا أَذْهَبُ إِلَى السُّوقِ وَ أَرْجِعُ مَسَاءً.»

عِنْدَمَا رَجَعَ حَمِيدٌ إِلَى مَزْرَعَتِهِ مَسَاءً، تَعَجَّبَ كَثِيرًا؛ أَلَيْسَ مَا صَنَعَ جِدَارًا؛ بَلْ
صَنَعَ **جِسْرًا** عَلَى النَّهْرِ؛ فَغَضِبَ حَمِيدٌ وَ قَالَ لِلنَّجَّارِ:

«مَاذَا فَعَلْتَ؟! لِمَ صَنَعْتَ جِسْرًا؟!»

فِي هَذَا الْوَقْتِ وَصَلَ سَعِيدٌ وَ شَاهَدَ جِسْرًا؛ فَحَسِبَ أَنَّ حَمِيدًا أَمَرَ بِصُنْعِ الْجِسْرِ؛
فَعَبَّرَ الْجِسْرَ وَ بَدَأَ بِالْبُكَاءِ وَ **قَبَّلَ** أَخَاهُ وَ **اعْتَذَرَ**.

ذَهَبَ حَمِيدٌ إِلَى النَّجَّارِ وَ شَكَرَهُ وَ قَالَ:

«أَنْتَ ضَيْفِي لِثَلَاثَةِ أَيَّامٍ.»

اعْتَذَرَ النَّجَّارُ وَ قَالَ:

«جُسُورٌ كَثِيرَةٌ بَاقِيَةٌ؛

عَلَيَّ الدَّهَابُ لِصُنْعِهَا.»

إِنَّنَا لَا يَنْظُرُ اللَّهُ إِلَيْهِمَا: **قَاطِعُ الرَّحِمِ** وَ جَارُ السَّوِّءِ.

مِنْ كَلَامِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ

با توجه به متن درس درستی یا نادرستی جمله‌های زیر را معلوم کنید. ✓✗

درست نادرست

☐	☐	۱. قَالَتْ زَوْجُهُ حَمِيدٌ لِرَؤُفَةٍ سَعِيدٍ: أَخْرِجِي مِنْ بَيْتِنَا.
☐	☐	۲. صَنَعَ النَّجَّارُ جِدَاراً خَشَبِيّاً بَيْنَ الْأَخَوَيْنِ.
☐	☐	۳. بَقِيَ النَّجَّارُ فِي بَيْتِ حَمِيدٍ لثَلَاثَةِ أَيَّامٍ.
☐	☐	۴. سَعِيدٌ قَسَمَ الْمَرْعَةَ إِلَى نِصْفَيْنِ.
☐	☐	۵. مَا نَدِمَ سَعِيدٌ وَ مَا قَبَّلَ أَخَاهُ.
☐	☐	۶. حَمِيدٌ أَكْبَرُ مِنْ سَعِيدٍ.

فَعْلُ الْأَمْرِ (۱)

فَعْلُ الْأَمْرِ (۱) ← (يا وَلَدُ، اِفْعَلْ)، (يا بِنْتُ، اِفْعَلِي)

لَمْ أَنْتِ وَحِيدَةٌ؟ اِلْعَبِي مَعَ زَمِيلَاتِكَ.

لَمْ أَنْتَ وَحِيدٌ؟ اِلْعَبْ مَعَ زَمَلَائِكَ.

با فعل امر آشنا شوید.

به فرق میان فعل‌های مضارع و امر توجه کنید و ترجمه آنها را یاد بگیرید.

شخص	فعل مضارع	فعل امر
	تَفْعَلُ (مفرد مذکر مخاطب)	إِفْعَلْ (مفرد مذکر مخاطب)
	تَفْعَلِينَ (مفرد مؤنث مخاطب)	إِفْعَلِي (مفرد مؤنث مخاطب)

فرق فعل مضارع و فعل امر را کشف کنید.

فعل مضارع	فعل امر	فعل مضارع	فعل امر
تَسْمَعُ: می شنوی	إِسْمَعْ: بشنو	تَعْلَمِينَ: می دانی	إِعْلَمِي: بدان
تَجْلِسُ: می نشینی	اجْلِسْ: بنشین	تَجْلِبِينَ: می آوری	اجْلِبِي: بیاور
تَكْتُبُ: می نویسی	اُكْتُبْ: بنویس	تَصُدِّقِينَ: راست می گویی	أَصْدُقِي: راست بگو

ترجمه کنید.

.....	إِزْرَعِي قَمْحًا.	.....	إِبْحَثْ عَنِ الْمِفْتَاحِ.
.....	إِزْجِعِي إِلَى رَبِّكَ	.....	إِرْفَعْ عِلْمَ إِيْرَانِ.
.....	أَشْكُرِي أُمَّكَ.	.....	أَطْلُبْ خَيْرَ الْأُمُورِ.

التمارين

١ التمرين الأول:

درستی یا نادرستی جمله‌های زیر را بر اساس حقیقت مشخص کنید. ✓ ✗

درست نادرست

١. الْفَلَّاحُ يَعْمَلُ فِي الْمَزْرَعَةِ وَالْمَوْظَفُ يَعْمَلُ فِي الْإِدَارَةِ. ☐ ☐
٢. مَرَقَدُ الْإِمَامِ الثَّالِثِ فِي مَدِينَةِ مَشْهَدٍ فِي مُحَافَظَةِ خُرَاسَانَ. ☐ ☐
٣. الْمَخْزَنُ مَكَانٌ نَجْعَلُ وَنَحْفَظُ فِيهِ أَشْيَاءَ مُخْتَلِفَةً. ☐ ☐
٤. بَعْدَمَا صَدَمَتْ سَيَّارَةٌ عَابِرًا، يَأْتِي شُرْطِيُّ الْمُرُورِ. ☐ ☐
٥. الْجِسْرُ مَكَانٌ يَرْقُدُ فِيهِ الْمَرْضَى لِلْعِلَاجِ. ☐ ☐

٢ التمرين الثاني:

جمله‌های زیر را با توجه به تصویر، ترجمه کنید.

رَجَاءُ، اِلْعَبِي مَعَنَا كُرَةَ الْمِنْصَدَةِ.

رَجَاءُ، اِلْعَبْ مَعَنَا كُرَةَ الْقَدَمِ.

۳ التَّمَرِينُ الثَّالِثُ:

آیات شریفه زیر را ترجمه؛ سپس فعل‌های امر را معلوم کنید.

۱. ﴿رَبَّنَا آمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ﴾^۱ المؤمنون: ۱۰۹

۲. ﴿... رَبَّنَا افْتَحْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ قَوْمِنَا بِالْحَقِّ وَأَنْتَ خَيْرُ الْفَاتِحِينَ﴾ الأعراف: ۸۹

۳. ﴿وَ اكْتُبْ لَنَا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ ...﴾ الأعراف: ۱۰۶

۴. ﴿... أَنْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ﴾ آل عمران: ۱۴۷

۵. ﴿قَالَ فَاخْرُجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ﴾ الحجر: ۳۴

۶. ﴿وَ ادْخُلِي جَنَّتِي﴾ الفجر: ۳۰

۴ التَّمَرِينُ الرَّابِعُ:

هر کلمه را در جای مناسب از جدول بنویسید.

صِغَارٌ - صَالِحَاتٌ - رَاحِمُونَ - زَوْجَةٌ - جِسْرَيْنِ - تَلْمِذَتَانِ

مفرد مؤنث	مثنای مذکر	مثنای مؤنث	جمع مذکر سالم	جمع مؤنث سالم	جمع مکسر

۱- همزه غافر و ارحم در ﴿فَاغْفِرْ لَنَا وَ ارْحَمْنَا﴾ خوانده نمی‌شود. معمولاً در قرآن روی این همزه نشانه ص می‌گذارند. ← ﴿فَاغْفِرْ لَنَا وَ ارْحَمْنَا﴾ (نشانه ص یعنی ق را در ﴿فَاغْفِرْ﴾ به غ وصل کن).

٥ التَّمْرِينُ الْخَامِسُ:

ترجمه كنيد؛ سپس فرق جمله خطاب به مذکر را با جمله خطاب به مؤنث توضیح دهید.

- ..... ١. يا أَخِي، اِسْمَعْ كَلَامَ مُدَرِّسِنَا.
- ..... ٢. يا أُخْتِي، اِسْمَعِي كَلَامَ مُدَرِّسَتِنَا.
- ..... ٣. يا أَيُّهَا التِّلْمِيذُ، أَشْكُرُ رَبَّكَ.
- ..... ٤. يا أَيَّتُهَا التِّلْمِيذَةُ، أَشْكُرِي رَبَّكَ.

٦ التَّمْرِينُ السَّادِسُ:

گزینه مناسب را انتخاب کنید.

- ..... ١. مَنْ فِي الْأَرْضِ، يَرْحَمُكَ مَنْ فِي السَّمَاءِ. ١. اِسْجُدْ ٢. اِرْحَمْ
- ..... ٢. اَلْمُهَنْدِسُونَ صَنَعُوا ..... لِعُبُورِ السَّيَّارَاتِ. ٣. جِسْراً ٤. مَخْزِناً
- ..... ٣. سَعِيدٌ ..... الْمَزْرَعَةَ إِلَى نِصْفَيْنِ بِذَلِكَ النَّهْرِ. ٥. قَسَمَ ٦. حَسِبَ
- ..... ٤. عَجَزَ الْمَرِيضُ؛ فَ ..... فِي الْمُسْتَشْفَى. ٧. رَقَدَ ٨. حَفَرَ
- ..... ٥. ظَلَمْتَ صَدِيقَكَ؛ فَهُوَ ..... عَلَيْكَ. ٩. أَحَبُّ ١٠. غَضْبَانُ
- ..... ٦. جَارُنَا يَعْْمَلُ فِي ..... الْكَرَاسِيِّ. ١١. مَلْعَبٍ ١٢. مَصْنَعٍ

کلمه‌های مترادف و متضاد را دو به دو کنار هم بنویسید.

حَیَاة - جَمَال - تَلْمِیذ - عِنْدَمَا - حَزین - فُبَح - مَحْزُون - لَمَّا - شَقَاوَة - طَالِب -
سَعَادَة - مَمَا

..... ≠ ..... - ..... ≠ ..... - ..... ≠ .....
..... = ... - ..... = ... - ..... = ...

گَنْزُ الْحِكْمَةِ

بخوانید و ترجمه کنید؛ سپس فعل‌های ماضی، مضارع و امر را تشخیص دهید.

۱. اِعْلَمُ أَنَّ النَّصْرَ^۱ مَعَ الصَّبْرِ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

۲. لَا يَشْكُرُ اللَّهُ مَنْ لَا يَشْكُرُ النَّاسَ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

۳. اَعْجَزُ النَّاسِ مَنْ عَجَزَ عَنِ اكْتِسَابِ الْإِخْوَانِ. الْإِمَامُ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَام

۴. إِذَا قَدَرْتَ عَلَى عَدُوِّكَ؛ فَاجْعَلِ^۲ الْعَفْوَ عَنْهُ شُكْرًا لِلْقُدْرَةِ عَلَيْهِ. الْإِمَامُ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَام

۵. اَلْعِلْمُ وَ الْمَالُ يَسْتُرَانِ كُلَّ عَيْبٍ وَ الْجَهْلُ وَ الْفَقْرُ يَكْشِفَانِ كُلَّ عَيْبٍ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

۱- النَّصْر: پیروزی.

۲- حرف «ل» در «اجْعَل» در جمله «... اجْعَلِ الْعَفْوَ...» برای راحتی تلفظ، علامت کسره گرفته است؛ زیرا تلفظ دو

حرف ساکن در کنار هم در زبان عربی دشوار است (اجْعَلِ الْعَفْوَ).

یک متن کوتاه عربی (قرآن، حدیث، داستان و لطیفه ...) پیدا کنید که فعل امر داشته باشد.

الأربعینات

عِنْدَ السَّائِقِ فِي مَسِيرَةِ الْأَرْبَعِينَ الْحُسَيْنِيِّ

- أَلْأَجْرَةُ مَقْطُوعَةٌ. كَمْ نَفَرًا أَنْتُمْ؟	- كَمْ أُجْرُهُ نَفَرٍ وَاحِدٍ؟
- أُجْرُهُ كُلُّ نَفَرٍ خَمْسَةٌ وَعِشْرُونَ أَلْفَ دِينَارٍ.	- ثَلَاثَةُ نَفَرَاتٍ.

...

- أَلَجَوْ حَارًّا. رَجَاءٌ، عَلَيْكَ بِالْحَرَكََةِ يَا سَائِقُ.

- رَجَاءٌ، شَغَلِ الْمُكَيِّفَ.

- عَفْوًا؛ فَلَا تَرْكَبْ هَذِهِ الْحَافِلَةَ.

- لَا، نَحْنُ نَنْزِلُ. مَعَذِرَةً.

- عَلَى عَيْنِي.

- الْمُكَيِّفُ مُعْطَلٌّ.

- أَفْتَحْ نَوَافِذَ الْحَافِلَةِ.

- لَا بَأْسَ.

...

- رَجَاءٌ، عَلَيْكَ بِالْوُقُوفِ فِي مَكَانٍ لِإِدَاءِ الصَّلَاةِ

وَالِاسْتِرَاحَةِ.

- يَا سَائِقُ، أَيْنَ الْوُقُوفُ وَ مَتَى؟

- هَلْ تَوْجَدُ مَرَافِقَ صِحِّيَّةَ؟

- عَلَى عَيْنِي.

- فِي أَحَدِ الْمَوَاقِبِ بَعْدَ نِصْفِ سَاعَةٍ.

- نَعَمْ، بِالتَّأَكِيدِ.

...

- أَتَعْرِفُ دُعَاءَ زِيَارَةِ الْأَرْبَعِينَ؟

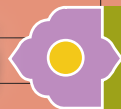
- نَعَمْ، أَعْرِفُ. هَذَا قِسْمٌ مِنْ دُعَاءِ زِيَارَةِ الْأَرْبَعِينَ.

السَّلَامُ عَلَى وَلِيِّ اللَّهِ وَ حَبِيبِهِ،
السَّلَامُ عَلَى خَلِيلِ اللَّهِ وَ نَجِيِّهِ ...

الدَّرْسُ الرَّابِعُ

سَفِينَةُ الطُّلَّابِ

الدَّرْسُ الرَّابِعُ

الْمُعْجَم: (٢٩ كلمة جديد)

أَبْحَاثُ:	پژوهش‌ها «مفرد: بَحْثُ»	زَاَحْمُتُكَ:	شما را به زحمت انداختم
إِخْتَرَقَ:	آتش گرفت (مضارع: يَخْتَرِقُ)	شَبَابُ:	جوانان «مفرد: شَابٌ»، دورهٔ جوانی
أَدَاءُ:	به جا آوردن، انجام دادن	صَرَخَ:	فریاد زد (مضارع: يَصْرُخُ)
إِذْ:	آن گاه	صَلَّى:	نماز خواند (مضارع: يُصَلِّي)
أَصَابَ:	برخورد کرد (مضارع: يُصِيبُ)	عَصَفَ:	وزید (مضارع: يَعِصِفُ)
أَفْرِقَ:	تیم‌ها، گروه‌ها «مفرد: فَرِيقٌ»	فَرَجَ:	گشایش، رهایی از سختی
إِنْكَسَرَ:	شکسته شد (مضارع: يَنْكَسِرُ)	فَقَدَ:	از دست داد (مضارع: يَفْقِدُ)
بَغْتَةً:	ناگهان	مُحَاوَلَةٌ:	تلاش کردن
تَعَدَّلَ:	برابر است	مَضَى:	گذشت (مضارع: يَمْضِي)
تَقْتَرِبُ مِنَّا:	به ما نزدیک می‌شود (ماضی: إِقْتَرَبَ)	مَطَرُ:	باران «جمع: أَمْطَارٌ»
جَامِعَةٌ:	دانشگاه	مُواصَلَةٌ:	ادامه دادن
حَرْبُ:	جنگ «حَرْبِيَّةٌ: جنگی»	مِيَاهُ:	آب‌ها «مفرد: مَاءٌ»
حَيَاكَ اللَّهُ:	زنده باشی	نَبَاتَاتُ:	گیاهان «مفرد: نَبَاتٌ»
دُخَانُ:	دود	نَزَلَ:	پایین آمد (مضارع: يَنْزِلُ)
رِيَاحُ:	بادها «مفرد: رِيحٌ»		

الصَّبْرُ مِفْتَاحُ الْفَرَجِ

وَقَعَتْ هَذِهِ الْحِكَايَةُ قَبْلَ سَنَوَاتٍ بَعِيدَةٍ فِي أَحَدِ الْبِلَادِ.
ذَهَبَ اثْنَا عَشَرَ طَالِباً مِنْ طُلَّابِ **الْجَامِعَةِ** مَعَ أَسَاتِذِهِمْ إِلَى سَفَرَةٍ عِلْمِيَّةٍ لِتَهْيِئَةِ
أَبْحَاثٍ عَنِ الْأَسْمَاكِ؛ كَانَتْ **مِيَاهُ** الْبَحْرِ هَادِئَةً؛ فَجَاءَتْ ظَهَرَ سَحَابٍ فِي السَّمَاءِ؛ ثُمَّ
عَصَفَتْ رِيَا حٌ شَدِيدَةٌ وَ صَارَ الْبَحْرُ مَوَاجًا. **فَأَصَابَتْ** سَفِينَتَهُمْ صَخْرَةٌ؛ فَخَافُوا؛
السَّفِينَةُ **انْكَسَرَتْ** قَلِيلًا وَلَكِنَّهَا مَا غَرِقَتْ؛ عِنْدَمَا وَصَلُوا إِلَى جَزِيرَةٍ مَجْهُولَةٍ، فَرَحُوا
كَثِيرًا وَ شَكَرُوا رَبَّهُمْ وَ **نَزَلُوا** فِيهَا؛ **مَضَى** يَوْمَانِ؛ فَمَا وَجَدُوا أَحَدًا فِي الْجَزِيرَةِ وَ مَا
جَاءَ أَحَدٌ لِنَجَاتِهِمْ؛ قَالَ لَهُمُ الْأُسْتَاذُ:

« يَا **شَبَابُ**، عَلَيْكُمْ **بِالْمُحَاوَلَةِ**. اِسْمَعُوا كَلَامِي وَ اعْمَلُوا بِهِ كَأَنَّهُ مَا حَدَّثَ شَيْءٌ.
عَلَيْكُمْ **بِمُوَاصَلَةِ** أَبْحَاثِكُمْ.»

ثُمَّ قَسَمَهُمْ إِلَى أَرْبَعَةِ **أَفْرِقَةٍ** وَ قَالَ لِلْفَرِيقِ الْأَوَّلِ:

« يَا طُلَّابُ، اِئْتَحُوا عَنْ صَيْدٍ وَ اجْمَعُوا الْحَطَبَ.»

وَ قَالَ لِلْفَرِيقِ الثَّانِي:

« يَا طَالِبَانِ، اجْلِبَا بَعْضَ الْأَشْيَاءِ الصَّرُورِيَّةِ مِنَ السَّفِينَةِ.»

وَ قَالَ لِلْفَرِيقِ الثَّلَاثِ:

« يَا طَالِبَاتُ، أُطْبِخْنَ طَعَامًا.»

وَ قَالَ لِلْفَرِيقِ الرَّابِعِ: « يَا طَالِبَتَانِ، اِئْتَحَا عَنْ مَوَادِّ

غِذَائِيَّةٍ.»

ثُمَّ قَالَ لِلْجَمِيعِ: «إِصْبِرُوا إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ» مَضَى أُسْبُوعٌ. فِي يَوْمٍ مِنَ الْأَيَّامِ نَزَلَ مَطَرٌ شَدِيدٌ وَ أَصَابَتْ صَاعِقَةٌ سَفِينَتَهُمْ فَاحْتَرَقَتْ.

قَالَ الطُّلَّابُ: «لَا رَجَاءَ لِنَجَاتِنَا.»

فَقَرَأَ الْأُسْتَاذُ هَذِهِ الْآيَةَ ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا﴾.

حَزَنَ الطُّلَّابُ وَ قَالُوا: «فَقَدْنَا سَفِينَتَنَا.»

وَ بَعْدَ آدَاءِ الصَّلَاةِ وَ الدُّعَاءِ صَرَخَ أَحَدُهُمْ بَغْتَةً:

«انْظُرُوا يَا زُمَلَائِي. انْظُرْنَ يَا زَمِيلَاتِي. تِلْكَ سَفِينَةُ حَرَبِيَّةٍ تَقْتَرِبُ مِنَّا.»

السَّفِينَةُ الْحَرَبِيَّةُ اقْتَرَبَتْ مِنْهُمْ وَ نَزَلَ مِنْهَا جُنُودٌ.

فَرَحَ الطُّلَّابُ وَ سَأَلُوا الْجُنُودَ:

«كَيْفَ وَجَدْتُمْ مَكَانَنَا؟»

أَجَابَ الْجُنُودُ: «رَأَيْنَا دُخَانًا مِنْ بَعِيدٍ. فَآتَيْنَا

وَشَاهَدْنَاكُمْ.»

با توجه به متن درس گزینه درست و نادرست را معلوم کنید. ☒ ☐

درست نادرست

☐	☐	۱. ذَهَبَ الطُّلَّابُ إِلَى هَذِهِ السَّفَرَةِ لِتَهْيِئَةِ أَبْحَاثٍ عَنِ النَّبَاتِ.
☐	☐	۲. مَا وَجَدَ الطُّلَّابُ إِنْسَانًا غَيْرَهُمْ فِي الْجَزِيرَةِ.
☐	☐	۳. عَشْرَةُ طُلَّابٍ كَانُوا فِي السَّفَرَةِ الْعِلْمِيَّةِ.
☐	☐	۴. كَانَتْ مِيَاهُ الْبَحْرِ هَادِئَةً فِي الْبِدَايَةِ.
☐	☐	۵. وَقَعَتْ هَذِهِ الْحِكَايَةُ قَبْلَ سَنَةٍ.

فَعْلُ الْأَمْرِ (٢)

فَعْلُ الْأَمْرِ (٢) ← (يا أَوْلَادُ، افْعَلُوا)، (يا بَنَاتُ، افْعَلْنَ)
(يا وَلَدَانِ، افْعَلَا)، (يا بِنْتَانِ، افْعَلَا)

رَجَاءُ، اِنزِلْنَ مِنَ الْحَافِلَةِ.

رَجَاءُ، اِنزِلُوا مِنَ الْحَافِلَةِ.

اِبْحَثَا عَنِ الْجَوَابِ فِي الْكِتَابِ.

اِبْحَثَا عَنِ الْجَوَابِ فِي الْكِتَابِ.

در این درس با فعل امر آشنا می‌شوید.
به فرق میان فعل مضارع و امر توجه کنید و ترجمه آنها را بیاموزید.

شخص	فعل مضارع	فعل امر
	تَفْعَلُونَ (جمع مذکر مخاطب)	افْعَلُوا
	تَفْعَلْنَ (جمع مؤنث مخاطب)	افْعَلْنَ
 	تَفْعَلَانِ (مثنی مذکر مخاطب) (مثنی مؤنث مخاطب)	افْعَلَا

فرق «فعل مضارع» و «فعل امر» را بیابید.

فعل مضارع	فعل امر	فعل مضارع	فعل امر
تَرْحَمُونَ: رحم می‌کنید	ارْحَمُوا: رحم کنید	تَضَعْدَنَ: بالا می‌آیید	اصْعَدْنَ: بالا بیایید
تَنْزِلَانِ: پایین می‌آیید	انْزِلَا: پایین بیایید	تَقْبَلَانِ: می‌پذیرید	اقْبَلَا: بپذیرید
تَشْكُرُونَ: تشکر می‌کنید	اشْكُرُوا: تشکر کنید	تَرْسُمَنَّ: نقاشی می‌کنید	ارْسُمَنَّ: نقاشی کنید

ترجمه کنید.

.....	اُرْسُمِي صَوْرَةَ الشَّهِيدِ.	.....	اِقْبَلِ الْكَلَامَ الْحَقَّ.
.....	اُسْجِدَا لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.	.....	اغْسِلَا اَيْدِيَكُمَا قَبْلَ الْغَدَاءِ.
.....	اُهْرُبْنَ مِنْ جَلِيسَاتِ السَّوِّءِ.	.....	اُذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ.

الْتَّمَارِين

١ التَّمَرِينُ الْأَوَّلُ:

توضیحات زیر مربوط به کدام واژه جدید از درس است؟

١. بِلَادٌ كَبِيرَةٌ جَدًّا فِي شَرْقِ آسِيَا.

٢. إِدَامَةُ الْعَمَلِ وَالِاسْتِمْرَارُ عَلَيْهِ.

٣. شَيْءٌ ضَرُورِيٌّ لِلْحَيَاةِ، نَشْرَبُهُ وَلَا لَوْنَ لَهُ.

٤. يُدْرَسُ فِيهَا الْأُسْتَاذُ وَ يَتَخَرَّجُ مِنْهَا الطُّلَابُ.

٥. الَّذِينَ وَصَلُوا إِلَى سِنِّ الْبُلُوغِ وَ لَيْسُوا أَطْفَالًا.

٦. مَجْمُوعَةٌ مِنَ الرِّيَاضِيِّينَ أَوْ جَمَاعَةٌ مِنَ الرُّمَلَاءِ فِي الْعَمَلِ.

٢ التَّمَرِينُ الثَّانِي:

جمله‌های زیر را با توجه به تصویر ترجمه کنید.

يَا صَدِيقَاتِي، رَجَاءُ، أَخْرُجْنَ مِنَ الْمَكْتَبَةِ.

يَا أَصْدِقَائِي، رَجَاءُ، أَخْرُجُوا مِنَ الصَّفِّ.

يا صَدِيقَتَانِ، اُكْتُبَا جَوَابَ السُّؤَالَيْنِ.

يا صَدِيقَانِ، اِحْمِلَا هَذِهِ الْمِنْصَدَةَ.

٣ التَّمَرِينُ الثَّالِثُ:

آیات شریفه زیر را ترجمه سپس فعل‌های امر را معلوم کنید.

١. ﴿رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي﴾ الْقَصَص: ١٦

٢. قَالَ اللَّهُ لِمُوسَىٰ وَ هَارُونَ: ﴿إِذْهَبَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ﴾ طه: ٤٣

٣. ﴿رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ﴾ الْمُؤْمِنُونَ: ١١٨

٤. ﴿... اِعْمَلُوا صَالِحاً إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ﴾ الْمُؤْمِنُونَ: ٥١

٥. ﴿وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ﴾ الْبَقَرَة: ٣٤

٤ التَّامِرِينَ الرَّابِعُ:

جمله‌های عربی را به فارسی ترجمه کنید و بنویسید چرا ترجمه فارسی یکی است؟

جمله عربی	ترجمه فارسی	چرا ترجمه یکی است؟
يا طُلَّابُ، اُنْظُرُوا إِلَى نُزُولِ الْمَطَرِ. يا طَالِبَاتُ، اُنْظُرْنَ إِلَى نُزُولِ الْمَطَرِ.		
يا طَالِبَانِ، اِلْبَسَا مَلَابِسَ مُنَاسِبَةً. يا طَالِبَتَانِ، اِلْبَسَا مَلَابِسَ مُنَاسِبَةً.		

٥ التَّامِرِينَ الْخَامِسُ:

هر کلمه را به توضیح مناسب آن وصل کنید. «دو کلمه اضافه است.»

١. قاطِعُ الرِّجَمِ ○ مَكَانٌ لِلتَّعْلِيمِ الْعَالِي بَعْدَ الْمَدْرَسَةِ.
٢. الْمُوَاصَلَةُ ○ هُوَ الَّذِي لَا يَذْهَبُ لَزِيَارَةِ أَقْرَبَائِهِ.
٣. الْجَامِعَةُ ○ الشَّيْءُ الَّذِي يَصْعَدُ مِنَ النَّارِ.
٤. الْحَطَبُ ○ أَخْشَابٌ مُنَاسِبَةٌ لِلِاحْتِرَاقِ.
٥. الدُّخَانُ ○ حُلُّ الصَّعَابِ وَ الْمُشْكِلَاتِ.
٦. الدَّهَابُ ○
٧. الْفَرْجُ ○

گَنْزُ الْحِكْمَةِ

بخوانید و ترجمه کنید.

۱. لَا عَمَلَ كَالْتَّحْقِيقِ.

۲. أَلْعِلْمُ أَصْلُ كُلِّ خَيْرٍ وَالْجَهْلُ أَصْلُ كُلِّ شَرٍّ.

۳. أَطْلُبُوا الْعِلْمَ وَلَوْ بِالصَّيْنِ؛ فَإِنَّ طَلَبَ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ.

۴. خَيْرُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ مَعَ الْعِلْمِ وَشَرُّ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ مَعَ الْجَهْلِ.

۵. لَيْسَ الْعَاقِلُ مَنْ يَعْرِفُ الْخَيْرَ مِنَ الشَّرِّ وَلَكِنَّ الْعَاقِلَ مَنْ يَعْرِفُ خَيْرَ الشَّرِّينِ.

جدارُ الصَّيْنِ

۱- الصَّيْنِ: چین

۲- الْحَدِيثُ الثَّالِثُ وَالرَّابِعُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ وَبَاقِي الْأَحَادِيثِ مِنَ الْإِمَامِ عَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ.

۳- خَيْرُ الشَّرِّينِ: بهترین از میان دو شر

با استفاده از نرم افزار قرآن یا کتاب «الْمُعْجَمُ الْمُفَهَّرُ لِأَلْفَاظِ الْقُرْآنِ» سه آیه را که حروف اصلی فعل‌های آنها «س م ع»، «خ ر ج» و «ذ ه ب» است بیابید.

الْأَرْبَعِينَات

مَسْجِدُ الْكُوفَةِ وَ مَسْجِدُ السَّهْلَةِ

- مَنْ هُوَ مَسْؤُولُ الْمَوَكِبِ؟
- سَاعَدَكَ اللَّهُ!
- نَعَمْ، نَحْنُ مِنْ إِيْرَانِ.
- حَضَرْنَا لِلْمَرَّةِ الْأُولَى.
- كَيْفَ يُمَكِّنُ الدَّهَابُ إِلَى مَسْجِدِ الْكُوفَةِ؟
- كَمْ الْمَسَافَةُ بَيْنَ مَسْجِدِ الْكُوفَةِ وَ مَسْجِدِ السَّهْلَةِ؟
- أَوْجَدُ سَيَّارَاتٍ فِي الطَّرِيقِ حَتَّى نَرْكَبَ؟
- شُكْرًا، زَا حَمَّتُكَ.
- أَبُو قَاسِمٍ.
- حَيَّاكَ اللَّهُ! أَ أَنْتُمْ مِنْ إِيْرَانِ؟
- كَمْ مَرَّةً حَضَرْتُمْ فِي مَسِيرَةِ الْأَرْبَعِينَ؟
- ارْكَبُوا تِلْكَ السَّيَّارَاتِ.
- قَرِيبٌ مِنْ كِيلُومَتْرَيْنِ.
- نَعَمْ؛ مَوْجُودَةٌ.
- لَا، لَيْسَتْ زَحْمَةً. بَلْ رَحْمَةً.
- أَتَعْرِفُ أَهْمِيَّةَ زِيَارَةِ الْمَسْجِدَيْنِ؟

- نَعَمْ؛ قَالَ الْإِمَامُ السَّجَّادُ (عليه السلام):

مَنْ صَلَّى فِي مَسْجِدِ السَّهْلَةِ رَكَعَتَيْنِ زَادَ اللَّهُ فِي عُمرِهِ سَنَتَيْنِ.^١

وَ قَالَ الْإِمَامُ الصَّادِقُ (عليه السلام):

صَلَاةٌ فِي مَسْجِدِ الْكُوفَةِ تُعَدُّ أَلْفَ صَلَاةٍ فِي غَيْرِهِ مِنَ الْمَسَاجِدِ.^٢

١- مُسْتَدْرَكُ الْوَسَائِلِ، ج ٣، ص ٤١٧، ح ٣٩٠٦

٢- وَسَائِلُ الشَّيْعَةِ، ج ٣، ص ٥٢٦

الدَّرْسُ الْخَامِسُ

حَيَوَانَاتُ الْغَابَةِ

الدَّرْسُ الْخَامِسُ

الْمُعْجَم: (۲۱ کلمه جدید)

قَرَعَ: کوبید = طَرَقَ (مضارع: يَقْرَعُ)	أَسَد: شیر
كَبَّر: بزرگسالی	تُعَلَّب: روباه
كَلَب: سگ	ثَقِيلُ السَّمْعِ: کم شنوا «ثَقِيل: سنگین + سَمْع: شنوایی»
لَا تَحْلِفُ: سوگند نخور (ماضی: حَلَفَ)	جَدَّ: کوشید (مضارع: يَجِدُّ)
لَجَّ: پافشاری کرد (مضارع: يَلِجُ)	جَرَّحَ: زخمی کرد (مضارع: يُجَرِّحُ)
مَاتَ: مُرد (مضارع: يَمُوتُ)	حَاوَلَ: تلاش کرد (مضارع: يُحَاوِلُ)
مَصِير: سرنوشت	حَدِيقَةُ الْحَيَوَانَاتِ: باغ وحش
نَجَّاح: موفقیت	رَائِد: جلودار
نَقَصَ: کم شد (مضارع: يَنْقُصُ)	سَكَّتَ: ساکت شد (مضارع: يَسْكُتُ)
وَلَجَ: داخل شد = دَخَلَ	سَجَّعَ عَلَى: تشویق کرد به (مضارع: يُسَجِّعُ)
	ظَنَّ: گمان کرد (مضارع: يَظُنُّ)

الرَّجَاءُ

كَانَتْ مَجْمُوعَةٌ مِنَ الْحَيَوَانَاتِ فِي غَابَةِ: **أَسَدٌ** وَ **تَعْلَبٌ** وَ ذِئْبٌ وَ غَزَالَةٌ وَ **كَلْبٌ** وَ ...

فِي يَوْمٍ مِنَ الْأَيَّامِ جَاءَ سِتَّةُ صَيَّادِينَ وَ حَفَرُوا حُفْرَةً عَمِيقَةً؛ ثُمَّ سَتَرُوهَا لَصِيدِ الْحَيَوَانَاتِ وَ بَيْعِهَا لِحَدِيقَةِ الْحَيَوَانَاتِ. وَقَعَ الثَّعْلَبُ وَ الْغَزَالَةُ فِي الْحُفْرَةِ بَغْتَةً؛ فَطَلَبَا مُسَاعَدَةً؛ لَكِنَّ الْحَيَوَانَاتِ هَرَبْنَ؛ لِأَنَّهُنَّ سَمِعْنَ مِنْ بَعِيدٍ أَصَوَاتَ الصَّيَّادِينَ. **حَاوَلَ** الثَّعْلَبُ وَ الْغَزَالَةُ لِلنَّجَاةِ.

بَعْدَ دَقَائِقَ رَجَعَتْ حَمَامَةٌ وَ قَالَتْ لِلثَّعْلَبِ:

«لَا فَائِدَةَ لِلْمُحَاوَلَةِ. لَا تَصْعَدُ. أَنْتَ لَا تَقْدِرُ. لَقَدْ **جَرَحْتَ** بَدَنَكَ.»

وَ رَجَعَ الْكَلْبُ وَ قَالَ لِلْغَزَالَةِ:

«لَا رَجَاءَ لِنَجَاتِكَ. لَا تَصْعَدِي. أَنْتِ لَا تَقْدِرِينَ. لَقَدْ **جَرَحْتَ** بَدَنَكَ.»

حَاوَلَ الثَّعْلَبُ وَ الْغَزَالَةُ الْخُرُوجَ مَرَّةً أُخْرَى وَلَكِنْ بَدُونِ فَائِدَةٍ.

يَبْسُ الْغَزَالَةُ وَبَقِيَتْ فِي مَكَانِهَا وَلَكِنَّ الثَّعْلَبَ حَاوَلَ كَثِيرًا.
 قَالَتْ لَهُ الْحَمَامَةُ: «أَنْتَ لَا تَقْدِرُ، لِمَ تُحَاوِلُ؟! إِقْبَلْ مَصِيرَكَ.»
 لَكِنَّ الثَّعْلَبَ خَرَجَ مِنَ الْحُفْرَةِ. فِي ذَلِكَ الْوَقْتِ وَصَلَ هُدُودُ وَقَالَ: «أَنَا أَعْرِفُ
 هَذَا الثَّعْلَبَ؛ هُوَ ثَقِيلُ السَّمْعِ؛ هُوَ ظَنُّ أَنَّ الْحَمَامَةَ تُشَجِّعُهُ عَلَى الْخُرُوجِ.»
 قَالَتِ الْحَيَوَانَاتُ: «نَحْنُ ظَلَمْنَا الْغَزَالََةَ. عَلَيْنَا بِمُسَاعَدَتِهَا.»
 قَالَتِ الْحَمَامَةُ لِلْغَزَالََةِ: «أُخْرِجِي. أَنْتِ تَقْدِرِينَ عَلَى الْخُرُوجِ بِسُهُولَةٍ. لَا تَيْأَسِي.»
 حَاوَلَتِ الْغَزَالََةُ الْخُرُوجَ مَرَّةً أُخْرَى فَخَرَجَتْ وَفَرَحَتِ الْحَيَوَانَاتُ.

مَنْ طَلَبَ شَيْئًا وَجَدَ، وَجَدَ،
 وَمَنْ قَرَعَ بَابًا وَلَجَّ وَلَجَ.

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

❌✅ با توجه به متن درس گزینۀ درست و نادرست را معلوم کنید.

درست نادرست

○	○	۱. حَاوَلَتِ الْغَزَالَةُ الْخُرُوجَ مِنَ الْحُفْرَةِ، فَخَرَجَتْ فِي النِّهَايَةِ.
○	○	۲. شَجَّعَتِ الْحَيَوَانَاتُ الثَّعْلَبَ عَلَى الْخُرُوجِ مِنَ الْحُفْرَةِ.
○	○	۳. مَا سَتَرَ الصَّيَادُونَ الْحُفْرَةَ فِي الْغَابَةِ.
○	○	۴. كَانَتْ الْحُفْرَةُ قَلِيلَةً الْعُمَقِ.
○	○	۵. أَرْبَعَةُ صَيَّادِينَ كَانُوا فِي الْغَابَةِ.

فَعْلُ النَّهْيِ (۱)

فَعْلُ النَّهْيِ (۱) ← (يَا وَلَدُ، لَا تَفْعَلْ)، (يَا بِنْتُ، لَا تَفْعَلِي)

لَا تَكْتُبِي شَيْئاً عَلَى الشَّجَرِ.

لَا تَكْتُبْ شَيْئاً عَلَى الشَّجَرِ.

در این درس با فعل نهی آشنا می‌شوید.

به فرق میان فعل‌های مضارع و نهی توجه کنید و ترجمه آنها را یاد بگیرید.

فعل نهی		فعل مضارع		شخص
انجام نده.	لا تَفْعَلْ	تَفْعَلُ (مفرد مذکر مخاطب)	تَفْعَلِينَ (مفرد مؤنث مخاطب)	
	لا تَفْعَلِي			

فرق فعل مضارع منفی و فعل نهی را بیابید.

فعل مضارع منفی	فعل نهی	فعل مضارع منفی	فعل نهی
لا تَحْزَنُ:	لا تَحْزَنْ:	لا تَكْذِبِينَ:	لا تَكْذِبي:
غمگین نمی‌شوی	غمگین نشو	دروغ نمی‌گویید	دروغ نگو

ترجمه کنید.

لا تَيْأَسْ مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ.

لا تَشْرَبِ شَايًا حَارًّا.

التمرين

١ التمرين الأول:

توضيحات زیر مربوط به کدام واژه جدید درس است؟

١. مَكَانٌ يَذْهَبُ إِلَيْهِ النَّاسُ وَيُشَاهِدُونَ فِيهِ حَيَوَانَاتٍ مُخْتَلِفَةً.

٢. الَّذِي يَمْشِي أَمَامَ قَوْمِهِ لِهَدَايَتِهِمْ.

٣. حَيَوَانٌ يَحْرُسُ أَمْوَالَ النَّاسِ.

٤. عَاقِبَةُ الْإِنْسَانِ فِي حَيَاتِهِ.

٥. الَّذِي لَا يَسْمَعُ جَيِّدًا.

٢ التمرين الثاني:

جمله‌های زیر را با توجه به تصویر ترجمه کنید.

يا حَبِيبَتِي،

لَا تَجْعَلِي حَقِيبَتَكَ هُنَا.

يا حَبِيبِي،

لَا تَجْعَلْ حَقِيبَتَكَ هُنَا.

آیات و احادیث زیر را ترجمه، سپس فعل‌های امر، نهی، ماضی و مضارع را معلوم کنید.

۱. اِعْمَلْ لِدُنْيَاكَ كَأَنَّكَ تَعِيشُ أَبَدًا، وَاعْمَلْ لِآخِرَتِكَ كَأَنَّكَ تَمُوتُ غَدًا. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

۲. هَلْ رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٤٧﴾ الْأَعْرَافُ: ٤٧

۳. لَا تَعْمَلْ شَيْئًا مِنَ الْخَيْرِ، رِبَاءً وَلَا تَتْرُكُهُ، حَيَاءً. الْإِمَامُ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ

۴. لَا تَحْلِفْ بِاللَّهِ كَاذِبًا وَلَا صَادِقًا مِنْ غَيْرِ ضَرُورَةٍ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

۵. أَطْلُبِ الْعَافِيَةَ لِغَيْرِكَ تَرْزُقَهَا فِي نَفْسِكَ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

۶. إِنَّ الرَّائِدَ لَا يَكْذِبُ أَهْلَهُ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

۷. هَلْ لَا تَحْزَنَنَّ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا ﴿التَّوْبَةُ: ٤٠﴾

۸. إِذَا غَضِبْتَ فَاسْكُتْ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

۱- أَبَدًا در جمله مثبت: تا ابد، همیشه   كَأَنَّكَ تَعِيشُ أَبَدًا: گویی تا ابد زندگی می‌کنی.
در جمله منفی: هرگز   لَا تَبْأَسُ أَبَدًا: هرگز ناامید نشو.

٤ التَّمْرِينُ الرَّابِعُ:

ترجمه کنید.

١. اِزْرَعْ صَدَاقَةً وَ لَا تَزْرَعْ عَدَاوَةً.

٢. اُسْكُتِي يَا طِفْلَةً وَ لَا تَصْرُخِي.

٣. اُصْدُقِي فِي حَيَاتِكَ وَ لَا تَكْذِبِي أَبَدًا.

٤. اِئْبَسْ قَمِيصًا أَبْيَضَ فِي اللَّيْلِ لِعُبُورِ الشَّارِعِ وَ لَا تَلْبَسْ أَسْوَدَ.

٥ التَّمْرِينُ الْخَامِسُ:

کدام گزینه از نظر معنا با سایر گزینه ها «ناهماهنگ» است؟

١. حَدَاد	●	مِصْبَاح	●	حَلَوَانِي	●	شُرْطِي	●
٢. حَطَب	●	نَار	●	دُخَان	●	نَجَاح	●
٣. شُهور	●	غَابَة	●	أَيَّام	●	لِيَالِي	●
٤. رِيح	●	مَطَر	●	سَحَاب	●	أَخَذ	●
٥. رُمان	●	عِنَب	●	تُفَّاح	●	جَدَّ	●
٦. كِبَر	●	تَحْت	●	فَوْق	●	أَمَام	●
٧. أَزْرَق	●	أَحْمَر	●	إِفْتَح	●	أَخْضَر	●
٨. سَدَّ	●	صَلَّى	●	سَجَدَ	●	عَبَدَ	●

زير هر تصوير نام آن را به عربى بنويسيد. «دو كلمه اضافه است.»

الْحَمَامَةُ - الْكَلْبُ - الذِّئْبُ - الزَّرَافَةُ - الْعُصْفُورُ - الْعَزَالَةُ - السَّمَكَةُ - الْفِيلُ - الْفَرَسُ -
الْأَسَدُ - الثَّعْلَبُ

..... حَيَوَانٌ مَكَارٌ.

..... حَيَوَانٌ طَوِيلٌ.

..... فِي النَّهْرِ.

..... سُلْطَانُ الْغَابَةِ.

..... حَيَوَانٌ كَبِيرٌ.

هَذِهِ ..... جَمِيلَةٌ.

..... حَيَوَانٌ نَجِيبٌ.

..... حَيَوَانٌ حَرِيصٌ.

..... طَائِرٌ صَغِيرٌ.

كَنْزُ الْجِمَّةِ

١. قَوْلُ لَا أَعْلَمُ نِصْفُ الْعِلْمِ.

۲. مَنْ سَأَلَ فِي صِغَرِهِ، أَجَابَ فِي كِبَرِهِ.

٣. كُلُّ شَيْءٍ يَنْقُصُ عَلَى الْإِنْفَاقِ، إِلَّا الْعِلْمَ.

٤. جَمَالُ الْعِلْمِ نَشْرُهُ وَثَمَرَتُهُ الْعَمَلُ بِهِ.

٥. أَيُّهَا النَّاسُ، إِعْلَمُوا أَنَّ كَمَالَ الدِّينِ طَلَبُ الْعِلْمِ وَالْعَمَلِ بِهِ.

دو نمونه کتاب معروف در ادبیات ایران یا جهان از زبان حیوانات مثال بزنید.

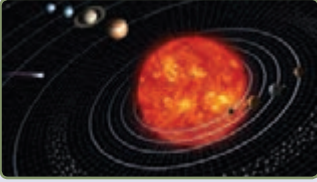

---

١. مَا اسْمُ الْآيَةِ الَّتِي إِذَا قَرَأْتُهَا مِنْ الْآخِرِ إِلَى
الْأَوَّلِ لَا يَتَغَيَّرُ؟
- ﴿... كُلُّ فِي فَلَكٍ يَمِيلُ﴾ يس: ٤٠

٢. أَيُّ لَيْلَةٍ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ؟
- لَيْلَةُ الْقَدْرِ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ.

٣. مَا مَعْنَى كَلِمَةِ «الْقُرْآن»؟
- الْقُرْآنُ بِمَعْنَى «الْقِرَاءَةِ».

٤. مَا اسْمُ أَكْبَرِ حَيَوَانٍ جَاءَ ذِكْرُهُ فِي الْقُرْآنِ؟
- الْفِيلُ.

٥. أَدْكُرْ سُورَةً بِاسْمِ أَحَدِ أَيَّامِ الْأُسْبُوعِ؟
- الْجُمُعَةُ.

الدَّرْسُ السَّادِسُ

مَدْرَسَةُ الْقَرْيَةِ

الدَّرْسُ السَّادِسُ

الْمُعْجَم: (٢١ كلمة جديد)

إِسْتَلَمَ:	دریافت کرد (مضارع: يَسْتَلِمُ)	رُجَاةٌ عِطْرُ:	شیشه عطر
بَسَمَلَةً:	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ	صَوْمُ:	روزه
تَعَلَّمَ:	یاد گرفت (مضارع: يَتَعَلَّمُ)	عَطَّرَ:	عطر زد (مضارع: يُعَطِّرُ)
حَفْلَةُ زَوَاجٍ:	جشن عروسی «حَفْلَةُ مِيلَادٍ: جشن تولد»	غَيَّرَ:	تغییر داد (مضارع: يُغَيِّرُ)
دَفَعَ:	دور کرد، دفع کرد، پرداخت (مضارع: يَدْفَعُ / مصدر: دَفْع)	لَامَ:	ملامت کرد (مضارع: يَلُومُ)
رَاسِبٌ:	مردود	مِثَالِي:	نمونه
رَاقِدٌ:	بستری	مُزْدَحِمٌ:	شلوغ
رَائِحَةٌ:	بو	مَلَفٌ:	پرونده
رَسَبَ:	مردود شد (مضارع: يَرْسُبُ)	نَامَ:	خوابید (مضارع: يَنَامُ) مترادف: رَقَدَ
رَوْحٌ:	رحمت	نَشِيطٌ:	فعال، بانشاط
		وَهْيٌ:	و عبارت است از

تَغْيِيرُ الْحَيَاةِ

ابْتَدَأَ الْعَامَ الدَّرَاسِيَّ الْجَدِيدَ وَ ذَهَبَ تَلَامِيذُ الْقَرْيَةِ إِلَى الْمَدْرَسَةِ. كَانَتِ الْقَرْيَةُ صَغِيرَةً وَ جَمِيلَةً. دَخَلَتِ الْمَدْرَسَةُ فِي الصَّفِّ الرَّابِعِ. كَانَ الصَّفُّ مُزْدَحِمًا. قَالَتِ الْمَدْرَسَةُ لِلْبَنِينَ: «اجْلِسُوا عَلَى الْيَمِينِ.» وَ قَالَتِ لِلْبَنَاتِ: «اجْلِسْنَ عَلَى الْيَسَارِ.» هِيَ شَاهَدَتْ تَلْمِيذَةً رَاسِبَةً بِاسْمِ «سَارَةَ». رَسَبَتْ «سَارَةُ» عِنْدَهَا فِي السَّنَةِ الْمَاضِيَةِ؛ فَحَزِنَتْ وَ ذَهَبَتْ لِمُشَاهَدَةِ مِلَفِّهَا لِإِطْلَاعٍ عَلَى مَاضِيهَا. فِي مِلَفِّ السَّنَةِ الْأُولَى: هِيَ تَلْمِيذَةٌ جَيِّدَةٌ جِدًّا. تَكْتُبُ وَاجِبَاتِهَا جَيِّدًا. هِيَ نَشِيطَةٌ وَ ذَكِيَّةٌ.

وَ فِي مِلَفِّ السَّنَةِ الثَّانِيَةِ: هِيَ تَلْمِيذَةٌ جَيِّدَةٌ جِدًّا. لَكِنَّهَا حَزِينَةٌ. أُمُّهَا رَاقِدَةٌ فِي الْمُسْتَشْفَى. وَ فِي مِلَفِّ السَّنَةِ الثَّالِثَةِ: هِيَ فَقَدَتْ وَالِدَتَهَا فِي هَذِهِ السَّنَةِ. هِيَ حَزِينَةٌ جِدًّا. وَ فِي مِلَفِّ السَّنَةِ الرَّابِعَةِ: هِيَ تَرَكَّتِ الدِّرَاسَةَ وَ لَا تُحِبُّ الْمَدْرَسَةَ وَ تَتَنَامُ فِي الصَّفِّ. الْمَدْرَسَةُ لَامَتْ نَفْسَهَا وَ غَيَّرَتْ طَرِيقَةَ تَدْرِيسِهَا.

بَعْدَ مُدَّةٍ فِي حَفْلَةِ مِيلَادِ الْمَدْرَسَةِ جَلَبَ التَّلَامِيذُ هَدَايَا لَهَا وَ جَلَبَتْ سَارَةُ لِمَدْرَسَتِهَا هَدِيَّةً

فِي وَرَقَةٍ صَحِيفَةٍ. كَانَتِ الْهَدِيَّةُ زُجَاجَةً

عَطِرٌ أُمُّهَا، فِيهَا قَلِيلٌ مِنَ الْعِطْرِ، فَضَحِكَ

التَّلَامِيذُ؛

فَقَالَتِ الْمَدْرَسَةُ لِلْبَنِينَ: «لَا تَضْحَكُوا»

وَ قَالَتِ لِلْبَنَاتِ: «لَا تَضْحَكْنَ.»

الْمَدْرَسَةُ عَطَرَتْ نَفْسَهَا بِذَلِكَ الْعِطْرِ.

جاءت سارة عند مُدرّستها و قالت:

«رائحتكِ مثل رائحةِ أمي.»

شجعتِ المُدرّسةُ سارة؛ فصارت تلميذةً مثاليّةً و بعدَ سنواتٍ؛ استلّمتِ المُدرّسةُ رسالةً من سارة مكتوباً فيها:

«أنتِ أفضلُ معلّمةٍ شاهدتها في حياتي. أنتِ غيّرتِ مصيري. أنا الآن طبيبةٌ.»
و بعدَ مدّةٍ، استلّمتِ المُدرّسةُ رسالةً أخرى من الطبيبةِ سارة؛ طلبتُ منها الحضورَ في حفلةِ زواجها و الجلوسَ في مكانِ أمّ العروس.

عندما حضرتُ مُدرّستها في حفلةِ زواجها؛ قالتُ لها سارة:

«شكراً جزيلاً يا سيّدتِي؛ أنتِ غيّرتِ حياتي.»

فقالَتْ لها المُدرّسةُ:

«لا؛ يا بنتي، أنتِ غيّرتِ حياتي؛ فعرفتُ كيف أُدرّسُ.»

با توجه به متن درس، پاسخ درست را انتخاب کنید.

۱. أينَ جَلَسَتِ البَناتُ؟
● على اليمين ● على اليسار
۲. لِمَن كانتْ زُجاجةُ العِطْرِ؟
● لوالد سارة ● لوالدة سارة
۳. في أيِّ صَفٍّ كانتْ سارة راسِبةً؟
● في الرابع ● في السادس
۴. ماذا كانتْ هديّةُ سارة لِمُدرّستها؟
● صحيفةٌ جِداريّةٌ ● زُجاجةُ عِطْرِ
۵. أ كانتِ الهدايا بِمناسبةِ حفلةِ المِلاَد؟
● لا ● نَعَم

فِعْلُ النَّهْيِ (٢)

فِعْلُ النَّهْيِ (٢) ← (يا أَوْلَادُ، لا تَفْعَلُوا)، (يا بَنَاتُ، لا تَفْعَلْنَ)
(يا وَلَدَانِ، لا تَفْعَلَا)، (يا بَنَتَانِ، لا تَفْعَلَا)

يا زَمِيلَاتِي، رَجَاءً، لا تَنْزِلْنَ؛ اِصْعَدْنَ.

يا زَمَلَائِي، رَجَاءً، لا تَنْزِلُوا؛ اِصْعَدُوا.

يا زَمِيلَتَانِ، رَجَاءً، لا تَنْزِلَا؛ اِصْعَدَا.

يا زَمِيلَانِ، رَجَاءً، لا تَنْزِلَا؛ اِصْعَدَا.

در این درس با فعل نهی آشنا می‌شوید.
به فرق میان فعل‌های مضارع و نهی توجه کنید و ترجمه آنها را یاد بگیرید.

شخص	فعل مضارع	فعل نهی
	تَفْعَلُونَ (جمع مذکر مخاطب)	لا تَفْعَلُوا
	تَفْعَلْنَ (جمع مؤنث مخاطب)	لا تَفْعَلْنَ
 	تَفْعَلَانِ (مثنی مذکر مخاطب) (مثنی مؤنث مخاطب)	لا تَفْعَلَا

فرق میان فعل مضارع منفی و فعل نهی را بیابید.

لا تَجْلِسُ: نمی‌نشینم ← لا تَجْلِسْ: ننشین
لا تَذْهَبُونَ: نمی‌روید ← لا تَذْهَبُوا: نروید
لا تَرْجِعِينَ: بر نمی‌گردی ← لا تَرْجِعِي: بر نگرد
لا تَتْرُكْنَ: رها نمی‌کنید ← لا تَتْرُكْنِ: رها نکنید^۱
لا تَنْزِلَانِ: پایین نمی‌آید ← لا تَنْزِلَا: پایین نیابید

ترجمه کنید.

لا تَرْقُدُوا تَحْتَ الشَّجَرِ فِي اللَّيْلِ.

يا أَخَوَاتِي، لا تَعْصَبْنَ عَلَى أَحَدٍ.

يا وَلَدَانِ، لا تَضْحَكَا بِصَوْتٍ مُرْتَفِعٍ

۱- تشخیص معنای فعل‌هایی مانند لا تَفْعَلْنَ فقط در جمله امکان دارد؛ مثال:
(رَجَاءُ؛ لا تَفْعَلْنَ: لطفاً انجام ندهید.) / (لماذا لا تَفْعَلْنَ شَيْئاً: چرا کاری انجام نمی‌دهید؟)

الْتَّمَارِين

١ التَّمْرِينُ الْأَوَّلُ:

توضیحات زیر مربوط به کدام واژه جدید از درس است؟

١. اِلِمْتِنَاعٌ عَنِ الطَّعَامِ وَ الشَّرَابِ لِفَرِيضَةٍ دِينِيَّةٍ.

٢. الشَّخْصُ الَّذِي يُحِبُّ الْعَمَلَ وَ يُحَاوِلُ كَثِيرًا.

٣. صِفَةٌ لِلْمَكَانِ الْمَمْلُوءِ بِالْأَشْخَاصِ وَ الْأَشْيَاءِ.

٤. الطَّالِبُ الَّذِي لَا يَنْجَحُ فِي الْإِمْتِحَانَاتِ.

٥. إِجْتِمَاعٌ جَمَعَ مِنَ النَّاسِ لِفَرَحٍ عَظِيمٍ.

٢ التَّمْرِينُ الثَّانِي:

جمله‌های زیر را با توجه به تصویر ترجمه کنید.

لَا تَشْرَبِي مِنْ هَذَا الْمَاءِ.

لَا تَذْهَبْ مِنْ هُنَا.

لَا تَجْلِسْنَ هُنَاكَ؛ اجْلِسْنَ هُنَا.

لَا تَكْشِفُوا عُيُوبَ أَصْدِقَائِكُمْ.

٣ التَّمَرِينُ الثَّالِثُ:

آیات زیر را ترجمه، سپس فعل‌های ماضی، مضارع، امر و نهی را معلوم کنید.

١. اِنْتَظِرُوا الْفَرَجَ وَلَا تَيَاسُوا مِنْ رَوْحِ اللَّهِ؛ فَإِنَّ أَحَبَّ الْأَعْمَالِ إِلَى اللَّهِ ﷻ اِنْتَظَارُ الْفَرَجِ.

الْإِمَامُ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ

٢. هَلْ رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٤٧﴾ الْأَعْرَافُ: ٤٧

٣. قَالَ اللَّهُ لِأَدَمَ وَ حَوَّاءَ : هَلْ لَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ ﴿١٩﴾ الْأَعْرَافُ: ١٩

٤. هَلْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿٦٠﴾ يَس: ٦٠

٥. هَلْ وَاصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ ... ﴿الْمُرَّمِّل: ١٠﴾

٦. هَلْ وَاشْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ ... ﴿النَّحْل: ١١٤﴾

كَنْزُ الْحِكْمَةِ

بخوانید و ترجمه کنید^۱.

۱. لَا تَنْظُرُوا إِلَى كَثْرَةِ صَلَاتِهِمْ وَصَوْمِهِمْ
وَكَثْرَةِ الْحَجِّ
... وَلَكِنْ انْظُرُوا إِلَى صِدْقِ الْحَدِيثِ وَادَاءِ
الْأَمَانَةِ.

۲. عَلَيْكُمْ بِالصَّبْرِ؛ فَإِنَّ الصَّبْرَ مِنَ الْإِيمَانِ كَالرَّأْسِ مِنَ الْجَسَدِ^۲.

۳. انْظُرْ إِلَى مَا قَالَ وَلَا تَنْظُرْ إِلَى مَنْ قَالَ.

۴. لَا فَقْرَ كَالْجَهْلِ وَلَا مِيرَاثَ كَالْأَدَبِ.

۵. مَنْ دَفَعَ غَضَبَهُ، دَفَعَ اللَّهُ عَنْهُ عَذَابَهُ.

۱- الْحَدِيثُ الْأَوَّلُ وَ الْخَامِسُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ وَ الْحَدِيثُ الثَّانِي وَ الثَّالِثُ وَ الرَّابِعُ مِنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ

۲- در اینجا «فَإِنَّ» یعنی «زیرا»

۳- الْجَسَدُ: بدن

آیه، حدیث، شعر یا سخنی زیبا بیابید که با پیام اخلاقی متن درس هماهنگ باشد.

۱. هَلْ تَعْلَمُ أَنَّ السُّورَةَ بِمَعْنَى الْجِدَارِ
الَّذِي حَوْلَ الْمَدِينَةِ؟

۲. هَلْ تَعْلَمُ أَنَّ كُلَّ السُّورَةِ تَبْدَأُ بِالْبَسْمَلَةِ إِلَّا
سُورَةَ التَّوْبَةِ؛ وَ سُورَةَ النَّملِ فِيهَا بَسْمَلَتَانِ؟

۳. هَلْ تَعْلَمُ أَنَّ سِتَّ سُورٍ بِاسْمِ سِتَّةِ أَنْبِيَاءٍ؟
وَهِيَ سُورَةُ يُوسُفَ وَ هُودَ وَ يُوسُفَ وَ إِبْرَاهِيمَ
وَ مُحَمَّدَ وَ نُوحَ.

۴. هَلْ تَعْلَمُ أَنَّ خَمْسَ سُورٍ تَبْدَأُ بِفِعْلِ «قُلْ»؟
وَهِيَ الْجِنُّ وَ الْكَافِرُونَ وَ التَّوْحِيدُ وَ الْفَلَقُ
وَ النَّاسُ.

الدَّرْسُ السَّابِعُ

مُخْتَبَرُ إِدِيسُون

الدَّرْسُ السَّابِعُ

الْمُعْجَم: (۲۵ كلمة جديد)

آلة:	دستگاه «جمع: آلات» آلة طباعة: دستگاه چاپ	طَبَعَ:	چاپ کرد (مضارع: يَطْبَعُ)
أَحْسَنَ عَمَلًا:	کاری را نیکو انجام داد	طَرَدَ:	با تندی راند (مضارع: يَطْرُدُ)
أَدَوَات:	ابزارها «مفرد: أداة»	طُفُولَة:	کودکی
أَضَاعَ:	تباه کرد (مضارع: يُضِيعُ)	عَرَبَة:	واگن، گاری
أَنْقَذَ:	نجات داد (مضارع: يُنْقِذُ)	كَثُرَ:	زیاد شد (مضارع: يَكْثُرُ)
بَضَائِع:	کالاها «مفرد: بضاعة»	كَمَّلَ:	کامل کرد
بَطَّارِيَة:	باتری	كِيْمِيَاوِي:	شیمیایی
تِمَثَال:	تندیس «جمع: تماثيل»	مُسَجَّل:	دستگاه ضبط
رَئِيسِي:	اصلی	مَطْبَعَة:	چاپخانه «جمع: مطابع»
شَرِكَة:	شرکت	نَفَقَات:	هزینه‌ها «مفرد: نفقة»
صِنَاعَة:	صنعت «صناعية: صنعتی»	نوم:	خواب
طاقة كهربائية:	نیروی برق گهرباء: برق	وَضَعَ:	گذاشت «مترادف: جَعَلَ»
		يَدُورُ عَلَى:	می‌چرخد دور ...

ثَمَرَةُ الْجِدِّ

كَانَ إِدِيسُونُ فِي السَّابِعَةِ مِنْ عُمْرِهِ، عِنْدَمَا عَجَزَتْ أُسْرَتُهُ عَنْ دَفْعِ نَفَقَاتِ دِرَاسَتِهِ؛ فَطَرَدَهُ مُدِيرُ مَدْرَسَتِهِ مِنَ الْمَدْرَسَةِ وَقَالَ عَنْهُ:

«إِنَّهُ تَلْمِيزٌ أَحْمَقٌ.»

فَصَارَ بَائِعَ الْفَوَاكِهِ؛ وَلَكِنَّهُ مَا تَرَكَ الدِّرَاسَةَ؛ بَلْ دَرَسَ بِمُسَاعَدَةِ أُمِّهِ؛ هِيَ سَاعَدَتْهُ كَثِيرًا. كَانَ إِدِيسُونُ ثَقِيلَ السَّمْعِ بِسَبَبِ حَادِثَةٍ أَوْ مَرَضٍ أَصَابَهُ أَيَّامَ الطُّفُولَةِ.

إِدِيسُونُ أَحَبَّ الْكِيمِيَاءَ. فَصَنَعَ مُخْتَبَرًا صَغِيرًا فِي مَنْزِلِهِ وَ بَعْدَ مُدَّةٍ قَدَرَتْ عَلَى شِرَاءِ بَعْضِ الْمَوَادِّ الْكِيمِيَاوِيَّةِ وَالْأَدَوَاتِ الْعِلْمِيَّةِ وَ بَعْدَ مُحَاوَلَاتٍ كَثِيرَةٍ صَارَ مَسْؤُولًا فِي أَحَدِ الْقِطَارَاتِ وَ قَدَرَتْ عَلَى

شِرَاءِ آلَةٍ طِبَاعَةٍ وَ وَضَعَهَا فِي عَرَبَةِ الْبَضَائِعِ وَ فِي السَّنَةِ الْخَامِسَةِ عَشْرَةَ مِنْ عُمْرِهِ كَتَبَ صَحِيفَةً أُسْبُوعِيَّةً وَ طَبَعَهَا فِي الْقِطَارِ.

فِي أَحَدِ الْأَيَّامِ انْكَسَرَتْ إِحْدَى زُجَاجَاتِ الْمَوَادِّ الْكِيمِيَاوِيَّةِ فِي الْمَطْبَعَةِ؛ فَحَدَّثَ حَرِيقٌ؛ فَطَرَدَهُ رَئِيسُ الْقِطَارِ، وَ عِنْدَمَا أَنْقَذَ طِفْلًا مِنْ تَحْتِ الْقِطَارِ، جَعَلَهُ وَالِدُ الطِّفْلِ رَئِيسًا فِي شَرِكَتِهِ.

كَانَ إِدِيسُون مَشْغُولًا فِي مُخْتَبَرِهِ لَيْلًا وَ نَهَارًا.
هُوَ أَوَّلُ مَنْ صَنَعَ مُخْتَبَرًا لِلأَبْحَاثِ الصَّنَاعِيَّةِ.
اخْتَرَعَ وَ كَمَّلَ إِدِيسُون أَكْثَرَ مِنْ أَلْفِ اخْتِرَاعٍ
مُهُمٍّ؛ مِنْهَا الْمِصْبَاحُ الْكَهْرَبَائِيُّ وَ الْمَسْجَلُ وَ الصُّورُ
الْمُتَحَرِّكَةُ وَ آلَةُ السِّينِمَا وَ بَطَّارِيَةُ السَّيَّارَةِ. إِنَّهُ قَدَّرَ
عَلَى تَأْسِيسِ أَوَّلِ شَرِكَةٍ لِتَوْزِيعِ الطَّاقَةِ الْكَهْرَبَائِيَّةِ.
وَ الطَّاقَةُ الْكَهْرَبَائِيَّةُ فِي هَذَا الْعَصْرِ سَبَبٌ رَئِيسِيٌّ
لِتَقَدُّمِ الصَّنَاعَاتِ الْجَدِيدَةِ.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ إِنَّا لَا نُضِيعُ

أَجْرَ مَنْ أَحْسَنَ عَمَلًا ۖ

الْكَهْف: ٣٠

درستی یا نادرستی جمله‌های زیر را با توجه به متن درس معلوم کنید. ☒ ☐

درست نادرست

۱. عَدَدُ اخْتِرَاعَاتِ إِدِيسُون سَبْعُونَ. ☐ ☐
۲. إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ مَنْ نَفَعَ النَّاسَ. ☐ ☐
۳. أَحَبَّ إِدِيسُون عِلْمَ الْكِيمِيَاءِ فِي صَغَرِهِ. ☐ ☐
۴. سَاعَدَتْ أُمُّ إِدِيسُون وَلَدَهَا فِي الدِّرَاسَةِ. ☐ ☐
۵. وَضَعَ إِدِيسُون آلَةَ الطَّبَاعَةِ الَّتِي اشْتَرَاهَا فِي بَيْتِهِ. ☐ ☐

ترکیب وصفی و ترکیب اضافی

ترکیب وصفی ← (موصوف و صفت)

آثار دَهِتِ جَمَشید فی مَحافظةِ فارس

قَلْعَةُ فَلَكِ الْأَفْلاكِ فی مَحافظةِ شِیراز

هَذَا أَثَرٌ تَارِيخِيٌّ فِي مَحَاظِفَةِ كَبِيرَةٍ.

هَذِهِ قَلْعَةٌ تَارِيخِيَّةٌ فِي مَحَاظِفَةِ جَمِيلَةٍ.

ترکیب اضافی ← (مضاف و مضافُ الیه)

تِمَثَالُ الْمُتَنَبِّي^۲، فِي مَدِينَةِ بَغدَاد.

تَمَثِيلُ الْعُلَمَاءِ فِي مَقَرِّ مُنَظَّمَةِ الْأُمَمِ الْمُتَّحِدَةِ^۱.

۱- تندیس دانشمندان ایرانی در جایگاه سازمان ملل متحد در شهر وین کشور اتریش

۲- شاعر نامدار سده چهارم هجری قمری در روزگار خلافت بنی عباس، متولد کوفه

موصوف، اسمی است که برایش یک یا چند ویژگی می‌آوریم که صفت نامیده می‌شود.

مضاف، اسمی است که به اسم بعد از خودش (یعنی مضاف‌الیه) نسبت داده می‌شود؛ مثال:

موصوف و صفت		مضاف و مضاف‌الیه	
مُخْتَبَرٌ صَغِيرٌ	آزمایشگاهی کوچک	مُخْتَبَرُ الْمَدْرَسَةِ	آزمایشگاهِ مدرسه
الصَّنَاعَةُ الْجَدِيدَةُ	صنعتِ جدید	صِنَاعَةُ الْوَرَقِ	صنعتِ کاغذ
طُلَّابٌ مُجْتَهِدُونَ	دانشجویانی کوشا	طُلَّابُ الْجَامِعَةِ	دانشجویانِ دانشگاه
حَقِيقَةُ الْمُعَلِّمِ	کیفِ معلِّم	حَقِيقَتُهُ ^۱	کیفش

ترکیبِ مخلوط «اضافی – وصفی»

به ترجمه ترکیب‌های زیر در جمله دقت کنید^۲:

۱. سَاعَدَتِ أُخْتِي الْكَبِيرَةُ جَدَّتَنَا.

خواهرِ بزرگم به مادرِ بزرگمان کمک کرد.

۲. نَادَيْتُ أَخِي الْأَصْغَرَ لِكِتَابَةِ وَاجِبَاتِهِ.

برادرِ کوچک‌ترم را برای نوشتن تکلیف‌هایش صدا زدم.

۱- ضمیر در دستور زبان عربی، اسم به شمار می‌آید.

۲- در ارزشیابی از این قاعده، فقط باید از مثال‌هایی مانند کتاب استفاده کرد.

توجه: در زبان عربی - برخلاف فارسی - بین مضاف و مضاف‌الیه، صفت قرار نمی‌گیرد؛ مثال:

عُرِفْتُ: اتاقم (مضاف + مضاف‌الیه)

عُرِفْتُ الصَّغِيرَةُ (مضاف + مضاف‌الیه + صفت)

اتاق کوچک (مضاف + صفت + مضاف‌الیه)

الف) جمله‌های زیر را ترجمه کنید.

۱. لَبِسْتُ أُمِّي خَاتَمَهَا الذَّهَبِيَّ فِي حَفْلَةِ مِيلَادِ أَخِي الْأَكْبَرِ.

۲. شَجَعْنَا فَرِيقَنَا الْفَائِزَ فِي نِهَايَةِ الْمُسَابَقَةِ.

۳. قَسَمْتُ مَرْزَعَتَنَا الْكَبِيرَةَ إِلَى نِصْفَيْنِ.

۴. هُوَ يَعْمَلُ بِوَجِبَاتِهِ الْمَدْرَسِيَّةِ.

۵. كَانَتْ سَفَرَتُنَا الْعِلْمِيَّةُ مُفِيدَةً.

۶. أَشْكُرُكَ عَلَى عَمَلِكَ الصَّالِحِ.

ب) مضاف‌الیه و صفت را در کلماتی که زیرشان خط کشیده شده است، معلوم کنید.

الْتَّمَارِين

١ التَّمَرِينُ الْأَوَّلُ:

درستی یا نادرستی هر جمله را بر اساس حقیقت بنویسید.

١. «الشَّرْكَةُ» مُؤَسَّسَةٌ تِجَارِيَّةٌ أَوْ اِقتِصَادِيَّةٌ يَعْمَلُ فِيهَا كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ. ....
٢. «الْقِطَارُ» مَكَانٌ بَيِّعَ الْبَضَائِعِ مِثْلُ الْمَلَابِسِ وَ الْفَوَاكِهِ. ....
٣. «الْمَطْبَعَةُ» مَخْزَنٌ لِحِفْظِ الْمَوَادِّ الْغِذَائِيَّةِ كَالْخُبْزِ. ....
٤. «الطُّفُولَةُ» هِيَ السَّنَوَاتُ الْأُولَى مِنْ حَيَاةِ الْإِنْسَانِ. ....
٥. «الصَّاعِقَةُ» كَهْرَبَاءُ تَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ مَعَ الرَّعْدِ. ....

٢ التَّمَرِينُ الثَّانِي:

جمله‌های زیر را ترجمه کنید؛ سپس مضاف‌الیه و صفت را در کلماتی که زیرشان خط کشیده شده است، معلوم کنید.

جُنُودُنَا الْأَقْوِيَاءُ، جُنُودٌ مُؤْمِنُونَ.

مَسْجِدُ الْإِمَامِ، أَثَرٌ قَدِيمٌ فِي مُحَافَظَةِ
إِصفهان.

الْجِسْرُ الْأَبْيَضُ، عَلَى
نَهْرِ كَارُون.

مَرَقْدُ الْعَالِمِ الْإِيرَانِيِّ ابْنِ سِينَا فِي
مَدِينَةِ هَمْدَان.

٣ التَّمْرِينُ الثَّلَاثُ:

كلمات مترادف و متضاد را معلوم كنيد.

عَاقِلٌ ..... مَجْنُونٌ	رَقَدَ ..... نَامَ	رَاسِبٌ ..... نَاجِحٌ
جُلُوسٌ ..... قِيَامٌ	فَتَحَ ..... سَدَّ	طَوِيلٌ ..... قَصِيرٌ
جَاءَ ..... أَتَى	صَعَبٌ ..... سَهْلٌ	وَضَعَ ..... جَعَلَ
قَرَعَ ..... طَرَقَ	قَبِيحٌ ..... جَمِيلٌ	أَعْدَاءُ ..... أَصْدِقَاءُ

٤ التَّمْرِينُ الرَّابِعُ:

در جای خالی کلمه مناسبی از کلمات زیر بنویسید. «دو کلمه اضافه است.»

أَنْقَذَ - رَيْسِي - احْتَرَقَ - طَبَعَ - نَفَقَاتُ - الصَّحِيفَةُ - بَضَائِعَ

١. كَانَتْ ..... الْجَامِعَةُ غَالِيَةً وَ مَا كُنْتُ قَادِرًا عَلَى دَفْعِهَا وَحْدِي.
٢. اِنْكَسَرَتْ إِحْدَى الزُّجَاجَاتِ فِي الْمُخْتَبَرِ؛ فَ ..... كُلُّ الْأَشْيَاءِ.
٣. يَجْلِبُ التَّاجِرُ ..... جَدِيدَةً إِلَى دُكَّانِهِ لِلْبَيْعِ.
٤. يَبْدَأُ وَالِدِي يَوْمَهُ بِقِرَاءَةِ ..... دَائِمًا.
٥. ..... إِدِيسُون طِفْلاً مِنْ تَحْتِ الْقِطَارِ.

٥ التَّمْرِينُ الْخَامِسُ:

فعل‌های زیر را مانند مثال ترجمه کنید.

ماضی منفی	مضارع منفی	مستقبل (آینده)	امر	نهی
ما دَهَبَ: نرفت	لا يَذْهَبُ:	سَيَذْهَبُ:	اِذْهَبْ:	لا تَذْهَبْ: .....
ما شَرَبُوا: نوشیدند	لا يَشْرَبُونَ:	سَيَشْرَبُونَ:	اِشْرَبُوا:	لا تَشْرَبُوا: .....
ما غَسَلَ: نشست	لا يَغْسِلُ:	سَوْفَ يَغْسِلُ:	اغْسِلْ:	لا تَغْسِلْ: .....

کَنْزُ الْحِكْمَةِ

بخوانید و ترجمه کنید^۱.

۱. عَلَیْكَ بِذِكْرِ اللَّهِ؛ فَإِنَّهُ نُورُ الْقَلْبِ.

۲. جَلِيسُ السَّوِّ شَيْطَانٌ.

۳. الدُّنْيَا مَزْرَعَةُ الْآخِرَةِ.

۴. الْعِلْمُ كَنْزٌ عَظِيمٌ.

۵. النَّوْمُ أَخُو الْمَوْتِ.

تحقیق کنید و یک فرد را که با تلاش بسیار در زندگی موفق شده و به بشریت خدمت کرده است، در کلاس معرفی کنید.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱- الْحَدِيثُ الْأَوَّلُ إِلَى الرَّابِعِ مِنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ وَ الْحَدِيثُ الْخَامِسُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ

مَا الْفَرْقُ بَيْنَ السُّورِ الْمَكِّيَّةِ وَ السُّورِ الْمَدَنِيَّةِ؟
السُّورُ الْمَكِّيَّةُ نَزَلَتْ قَبْلَ الْهِجْرَةِ إِلَى الْمَدِينَةِ،
وَأَغْلَبُهَا **يَدُورُ عَلَى** بَيَانِ الْعَقِيدَةِ،
أَمَّا السُّورُ الْمَدَنِيَّةُ نَزَلَتْ بَعْدَ الْهِجْرَةِ،
وَيَكْثُرُ فِيهَا بَيَانُ الْأَحْكَامِ مِنَ الْحَلَالِ وَالْحَرَامِ.

الدَّرْسُ الثَّامِنُ

مَكَّة الْمُكَرَّمَةُ

الدَّرْسُ الثَّامِنُ

الْمُعْجَم: (۱۵ كلمة جديد)

عُمَال:	کارگران «مفرد: عامل»	إِسْتَخْرَجَ:	بیرون آورد (مضارع: يَسْتَخْرِجُ)
كُنْتُ أَشْتَغِلُ:	کار می کردم	إِسْتَعْلَ:	کار کرد (مضارع: يَشْتَغِلُ)
لَا بَأْسَ:	اشکالی ندارد	يُنْرَ:	چاه
لَا شُكْرَ عَلَى الْوَاجِبِ:	وظیفه بود؛ تشکر لازم نیست	تَعَالَ:	بیا
مَا كَانَتْ عِنْدِي:	نداشتم	ثَلَاثُونَ، ثَلَاثِينَ:	سی
مُتَّحِف:	موزه	دَلِيل:	راهنما
مُكْرَم:	گرامی داشته شده	سَيَّارَةُ الْأُجْرَةِ:	تاکسی
نُقُود:	پول، پولها		

حوار بين الزائر و سائق سيارة الأجرة

- السَّلامُ عَلَيْكُمْ. - عَلَيْكُمْ السَّلامُ؛ أَيْنَ تَذْهَبُونَ؟
- نَذْهَبُ إِلَى مُتَحَفِ مَكَّةَ الْمُكْرَمَةِ. - أَهلاً وَسَهلاً بِكُمْ. تَفَضَّلُوا. ارْكَبُوا.
- كَمْ رِيَالاً تَأْخُذُ مِنَّا؟ - أَرْبَعِينَ رِيالاً.
- الْأَجْرَةُ غَالِيَةٌ. نَحْنُ ثَلَاثَةُ أَشْخاصٍ. - عَفْوا؛ ثَلَاثُونَ رِيالاً. لِكُلِّ زائرٍ عَشْرَةُ رِياتٍ.
- هَلْ تَقْبَلُ النُّقُودَ الْإِيرَانِيَّةَ؟ - نَعَمْ. لَا بَأْسَ. يا شَبابُ، هَلْ أَنْتُمْ إِيرَانِيُونَ؟
- نَعَمْ وَمِنْ أَيْنَ أَنْتَ؟ - أَنَا بَاكِسْتَانِيٌّ وَأَشْتَغِلُ هُنَا. فِي وَطَنِي كُنْتُ أَشْتَغِلُ فِي الْمَزْرَعَةِ.
- أَرَأَيْتَ الْمُتَحَفَ حَتَّى الْآنَ؟ - لَا؛ مَا رَأَيْتُهُ. مَا كَانَتْ عِنْدِي فُرْصَةٌ.
- لِمَاذَا مَا ذَهَبْتَ إِلَى هُنَاكَ؟ - لِأَنِّي أَشْتَغِلُ مِنَ الصَّبَاحِ حَتَّى الْمَسَاءِ.
- عَفْوا؛ كَمْ السَّاعَةُ؟ - الْعَاشِرَةُ تَمَاماً.
- تَعَالَي مَعَنَا؛ ثُمَّ نَرْجِعْ مَعاً؛ هَلْ تَقْبَلُ؟ - لَا؛ لَا أَقْدِرُ. شُكراً جَزِيلاً.

جَوَارُ بَيْنَ الزَّائِرِ وَ دَلِيلِ الْمُتَحَفِّ

- ماذا في هَذَا الْمُتَحَفِّ؟
 - مَا ذَلِكَ الْعَمُودُ؟
 - وَ مَا هَذِهِ الْأَثَارُ؟
 - الْآثَارُ التَّارِيخِيَّةُ لِلْحَرَمَيْنِ الشَّرِيفَيْنِ.
 - الْعَمُودُ الْخَشَبِيُّ لِلْكَعْبَةِ.
 - بَابُ الْمِنْبَرِ الْقَدِيمِ لِلْمَسْجِدِ النَّبَوِيِّ؛
 آثَارُ بَنِي زَمَمْ؛ صُورُ الْحَرَمَيْنِ وَ مَقْبَرَةُ
 الْبَقِيعِ؛ وَ آثَارُ جَمِيلَةٍ أُخْرَى.
 - أَشْكُرُكَ عَلَى تَوْضِيحَاتِكَ الْمُفِيدَةِ. - لَا شُكْرَ عَلَى الْوَاجِبِ.

درستی یا نادرستی جمله‌های زیر را با توجه به متن درس معلوم کنید.

درست نادرست

۱. الزُّوَارُ يَذْهَبُونَ إِلَى الْمَدِينَةِ الْمُنَوَّرَةِ. ☐ ☐
۲. الزُّوَارُ الْإِيرَانِيُّونَ رَكَبُوا حَافِلَةَ الْفُنْدُقِ. ☐ ☐
۳. السَّائِقُ يَشْتَغِلُ مِنَ الصَّبَاحِ حَتَّى الظُّهْرِ. ☐ ☐
۴. أَخَذَ سَائِقُ سَيَّارَةِ الْأَجْرَةِ ثَلَاثِينَ رِيَالًا مِنَ الزُّوَارِ. ☐ ☐
۵. فِي الْمُتَحَفِّ آثَارٌ تَارِيخِيَّةٌ لِلْحَرَمَيْنِ الشَّرِيفَيْنِ. ☐ ☐

معادل فعل ماضی استمراری در زبان عربی ← (كانوا يَفْعَلُونَ = انجام می دادند)
 ماضی استمراری: نشان دهنده کاری است که در گذشته چند بار تکرار شده است؛
 مثال: می نوشتند: كانوا يَكْتُبُونَ

كَانَ + فعل مضارع ← معادل ماضی استمراری در فارسی

الْبَيْنَتَانِ كَانَتَا تَكْتُبَانِ وَاجِبَاتِهِمَا.

الطُّلَابُ كَانُوا يَدْرُسُونَ بِدِقَّةٍ.

فعل «كَانَ» هرگاه پیش از فعل مضارع بیاید، معادل «ماضی استمراری»
 در فارسی ترجمه می شود؛ مثال:

﴿وَمَا ظَلَمَهُمُ اللَّهُ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ﴾ النحل: ۳۳

و خدا به آنها ستم نکرد، ولی خود به خویشان ستم می کردند.

با توجه به آنچه خواندید جمله های زیر را ترجمه کنید.

۱. ﴿... كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ الْأَنْعَام: ۱۲۷

۲. ﴿... كَانَا يَأْكُلَانِ الطَّعَامَ ...﴾ الْمَائِدَة: ۷۵

۳. ﴿... وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا كَانُوا يَكْتُمُونَ﴾ الْمَائِدَة: ۶۱

۴. ﴿... كَانَ فَرِيقٌ مِنْهُمْ يَسْمَعُونَ كَلَامَ اللَّهِ ...﴾ الْبَقَرَة: ۷۵

۵. كَانَ طُلَّابُ الْجَامِعَةِ يَدْرُسُونَ فِي الْمَكْتَبَةِ.

التمارين

۱ التمرين الأول:

درستی یا نادرستی هر جمله را بر اساس واقعیت بنویسید.

۱. دَلِيلُ الْمُتَحَفِ يَشْتَغِلُ فِي مَصْنَعِ الْأَبْوَابِ وَ النَّوَافِذِ.

۲. الْبَيْتُ حُفْرَةٌ عَمِيقَةٌ فِي الْأَرْضِ فِيهَا مَاءٌ أَوْ غَيْرُهُ.

۳. فِي الْمُتَحَفِ آثَارٌ تَارِيخِيَّةٌ لِلْبَيْعِ وَ الشَّرَاءِ.

۴. الْبَطَّارِيَةُ مَخْزَنُ الْكَهْرَبَاءِ فِي السَّيَّارَةِ.

۵. بَيْتُ اللَّهِ فِي مَكَّةَ الْمُكْرَمَةِ.

٢ التَّعْمِيرُ الثَّانِي:

بخوانید و ترجمه کنید.

كَانَ أَخِي الصَّغِيرُ يَكْتُبُ وَاجِبَاتِهِ؛
فَأَخَذَهُ النَّوْمُ.

كَانَ الْعُمَالُ يَصْنَعُونَ بَيْتًا وَ هُمْ الْآنَ
وَاقِفُونَ.

٣ التَّعْمِيرُ الثَّالِثُ:

در جای خالی کلمه مناسبی از کلمات زیر بنویسید. «دو کلمه اضافه است.»

يَرْكَبُونَ - يَشْتَغِلُ - نُقُودٌ - تَعَالَ - الْبُئْرُ - تَفَضَّلْ - دَلِيلٌ

١. أَيْنَ ..... أَخَوَكَ الْأَكْبَرُ؟ - هُوَ يَعْمَلُ فِي مُنْظَمَةِ الْأُمَمِ الْمُتَّحِدَةِ.

٢. أَلَدَّرَهُمْ وَ الدِّينَارُ وَ الرِّيَالُ وَ اللِّيْرَةُ أَسْمَاءُ .....

٣. حُجَّاجُ الْقَافِلَةِ بِحَاجَةٍ إِلَى ..... السَّفَرِ.

٤. اسْتَخْرَجَ الْفَلَّاحُونَ مَاءً مِنْ ..... لِلزَّرْعَةِ.

٥. كَانَ التَّلَامِيذُ ..... حَافِلَةَ الْمَدْرَسَةِ.

٤ التَّمَرِينُ الرَّابِعُ:

جدول زیر را کامل کنید.

سَمِعَ	شنید	يَسْمَعُ	می‌شنود	كَانَ يَسْمَعُ	می‌شنید
أَنْقَذَ	نجات داد	يُنْقِذُ		كَانَ يُنْقِذُ	
اشْتَغَلَ	کار کردند	يَشْتَغِلَانِ		كَانَا يَشْتَغِلَانِ	
حاولوا	تلاش کردند	يُحَاوِلُونَ		كَانُوا يُحَاوِلُونَ	
حَضَرَتَا	حاضر شدند	هُمَا تَحْضُرَانِ		كَانَتَا تَحْضُرَانِ	
سَاعَدَا	کمک کردند	يُسَاعِدُونَ		كَانُوا يُسَاعِدُونَ	

٥ التَّمَرِينُ الْخَامِسُ:

هر کلمه را به توضیح مناسب آن وصل کنید. «دو کلمه اضافه است.»

١. الْكَهْبَاءُ	● طَاقَةٌ تَشْتَغِلُ بِهَا الْأَلَاتُ وَ الْأَدَوَاتُ الصَّنَاعِيَّةُ.
٢. الْمَطَرُ	● هُوَ الَّذِي لَا يَطْلُبُ لَكَ الْخَيْرَ بَلْ يَطْلُبُ الشَّرَّ.
٣. الْبِنَايَةِ	● قَطَرَاتُ الْمَاءِ الَّتِي تَنْزِلُ مِنَ السَّحَابِ.
٤. الرَّئِيسِيُّ	● نَتِيجَةُ احْتِرَاقِ الْحَشَبِ وَ غَيْرِهِ.
٥. الْأَعْدُو	● مَنْ يَعْمَلُ فِي زِرَاعَةِ الْأَرْضِ.
٦. الْفَلَّاحُ	
٧. النَّارُ	

٦ التَّمْرِينُ السَّادِسُ:

زیر هر تصویر^۱ نام آن را به عربی بنویسید.

شَلالاتُ شوشتر - مَرَقْدُ بایزید - جِسْرُ جاومیشان - سَوْقُ کرمان -
غَابَةُ اَرَسباران - عَیْنُ بیستون

..... - ٣

..... - ٢

..... - ١

..... - ٦

..... - ٥

..... - ٤

١- تصویرهای بالا به ترتیب از استان های: ١. ایلام و لرستان ٢. کرمان ٣. خوزستان ٤. کرمانشاه ٥. گلستان ٦. سمنان است.

با استفاده از کلمات زیر، جدول را حل کنید و رمز آن را به دست بیاورید.

كيمياوي - ادوات - مسلم - نقود - مجالسات - محاولات - ملقات - ازهار - استخرج - اتمنى -
لا بأس - ممر مشاة - تعال - منظمات - اعداء - زراعة - تفضل - تلميذات - ثلاثون - ياليت - دراسي

ردیف	رمز	توضیح
۱	مسلمان	
۲	شیمیایی	
۳	ابزارها	
۴	بیا	
۵	همنشینی‌ها	
۶	پول	
۷	تلاش‌ها	
۸	آرزو می‌کنم	
۹	بیرون آورد	
۱۰	اشکالی ندارد	
۱۱	دشمنان	
۱۲	سازمان‌ها	
۱۳	شکوفه‌ها	
۱۴	گذرگاه پیاده	
۱۵	پرونده‌ها	
۱۶	دانش‌آموزان (دختر)	
۱۷	سی	
۱۸	ای کاش	
۱۹	تحصیلی	
۲۰	بفرما	
۲۱	کشاورزی	

رمز: ..... قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

گَنْزُ الْحِكْمَةِ

بخوانید و ترجمه کنید.

الْأَحَبُّ إِلَى اللَّهِ (محبوب‌ترین نزد خداوند) مِنْ كَلَامِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ

۱. « أَحَبُّ الطَّعَامِ إِلَى اللَّهِ مَا كَثُرَتْ عَلَيْهِ الْأَيْدِي. »

۲. « أَحَبُّ بُيُوتِكُمْ إِلَى اللَّهِ بَيْتٌ فِيهِ يَتِيمٌ مُكْرَمٌ. »

۳. « أَحَبُّ عِبَادِ اللَّهِ إِلَى اللَّهِ أَنْفَعُهُمْ لِعِبَادِهِ. »

۴. « أَحَبُّ الْأَعْمَالِ إِلَى اللَّهِ حِفْظُ اللِّسَانِ. »

یک گفت‌وگو در سفری زیارتی ببایید و آن را با هم کلاسی‌هایتان اجرا کنید. از اجرای کارتان فیلم بگیرید و به دبیرتان ارائه دهید.

تحقیق کنید

چند نمونه از تجلی قرآن و حدیث در سروده‌های بزرگان

به نام خداوند جان آفرین حکیم سخن در زبان آفرین (سعدی)

﴿الرَّحْمَنُ عَلَّمَ الْقُرْآنَ خَلَقَ الْإِنْسَانَ عَلَّمَهُ الْبَيَانَ﴾^۱ الرَّحْمَنُ: ۱، ۴

آسمان بارِ امانت نتوانست کشید قرعه کار به نام من دیوانه زدند (حافظ)

﴿إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَنْ يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا الْإِنْسَانُ إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا﴾^۲ الْأَحْزَابُ: ۷۲

آدمی مخفی است در زیر زبان این زبان پرده است بر درگاه جان (مولوی)

الْمَرْءُ مَخْبُوءٌ تَحْتَ لِسَانِهِ.^۳ حضرت علی (علیه السلام)

قیمت هر کس به قدر علم اوست این چنین گفتا امیر المؤمنین (ناصر خسرو)

قِيَمَةُ كُلِّ امْرِئٍ مَا يَعْلَمُ.^۴ حضرت علی (علیه السلام)

چو نومید گردد ز یزدان کسی ازو نیک‌بختی نیاید بسی (فردوسی)

﴿وَلَا تَيَاسُوا مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِنَّهُ لَا يَيَاسُ مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْكَافِرُونَ﴾^۵ يُوسُفُ: ۸۷

۱- در آزمون‌ها و مسابقات، از این بخش سؤال طرح نمی‌شود.

۲- خدای بخشاينده، قرآن را ياد داد؛ انسان را آفريد و به او سخن گفتن آموزش داد.

۳- ما امانت را بر آسمان‌ها و زمین و کوه‌ها عرضه کردیم و از برداشتن آن سر باز زدند و از آن هراسناک شدند؛ ولی انسان آن را برداشت. بی‌گمان او ستمگری نادان بود.

۴- آدمی زیر زبانش پنهان است.

۵- ارزش هر انسانی به چیزهایی است که می‌داند.

۶- از مهربانی خدا نومید نشوید؛ زیرا جز قوم کافر کسی از مهربانی خدا نومید نمی‌شود.

الدَّرْسُ التَّاسِعُ

تَأْثِيرُ الْأَلْوَانِ

الدَّرْسُ التَّاسِعُ

الْمُعْجَم: (٢٦ كلمة جديد)

أَحْسَنَ:	بهتر، بهترین	سَخَاء (سَخَاوَة):	بخشندگی
إِعْتَقَدَ:	اعتقاد داشت (مضارع: يَعْتَقِدُ)	سَمَاوِي:	آسمانی
أَمَكَنَ:	امکان داشت (مضارع: يُمَكِّنُ)	طَارَجَ:	تازه
إِنْتَبَاهَ:	توجه	طَيَّار:	خلبان
بَنَفْسَجِي:	بنفش	عَصِيرُ الْفَاكِهَةِ:	آبمیوه
تَعَبَ:	خستگی	غَارَة:	حمله «غارات لَيْلِيَّة: حملات شبانه»
تَعْوِضَ:	جبران کردن	قَشَر:	پوست
تَلْوِينَ:	رنگ آمیزی	قَلَّ:	کم شد (مضارع: يَقِلُّ)
تَنَاولَ:	خورد (مضارع: يَتَنَاولُ / مصدر: تَنَاولَ)	لَيَمُون:	لیمو
جَزَرَ:	هویج	مُجَفَّف:	خشک، خشک شده
حَرَّكَ:	تحریک کرد (مضارع: يُحَرِّكُ)	مِشْمِش:	زردآلو
حَلِيبَ:	شیر	مُهْدِي:	آرام بخش
خَطَأَ:	خطا «جمع: أَخْطَاء / خَطْوَةٌ: خطایش»	وَرَعَ:	پارسایی

نُصُوصٌ حَوْلَ الصِّحَّةِ

أَفْضَلُ الْأَلْوَانِ: بَعْضُ النَّاسِ يَظُنُّونَ بِأَنَّ الْأَلْوَانَ لِلتَّلَوِينِ أَوْ لِلرَّسْمِ أَوْ لِلتَّزْيِينِ فَقَطْ. وَلَكِنْ هَلْ سَأَلْنَا أَنْفُسَنَا يَوْمًا:

«هَلْ يُمَكِّنُ مُعَالَجَةُ الْأَمْرَاضِ بِالْأَلْوَانِ؟ مَا هُوَ تَأْثِيرُ الْأَلْوَانِ الْمُخْتَلِفَةِ؟»
يَعْتَقِدُ بَعْضُ الْعُلَمَاءِ أَنَّ لِلْأَلْوَانِ تَأْثِيرًا عَلَيْنَا. إِنَّ أَحَبَّ الْأَلْوَانِ إِلَى الْعَيْنِ، الْأَلْوَانُ الطَّبِيعِيَّةُ الَّتِي نُشَاهِدُهَا حَوْلَنَا فِي اللَّيْلِ وَ النَّهَارِ وَ هِيَ اللَّوْنُ الْأَخْضَرُ وَ اللَّوْنُ الْأَزْرَقُ السَّمَائِيُّ ثُمَّ اللَّوْنُ الْأَصْفَرُ مِثْلَ لَوْنِ بَعْضِ أَوْرَاقِ الْخَرِيفِ.
أَمَّا النَّورُ الْأَحْمَرُ، فَنَشْعُرُ بِالتَّعَبِ عِنْدَمَا نَنْظُرُ إِلَيْهِ؛ لِأَنَّهُ يُحَرِّكُ الْأَعْصَابَ. فَقَانُونُ الْمُرُورِ يَسْتَخْدِمُهُ فِي الْأَمَاكِنِ الَّتِي بِحَاجَةٍ إِلَى الْإِتْبَاهِ كَإِشَارَاتِ الْمُرُورِ؛ أَمَّا عُرْفُ النَّوْمِ، فَالْأَفْضَلُ فِيهَا اسْتِخْدَامُ الْأَلْوَانِ الْمُهْدِّئَةِ لِلْأَعْصَابِ كَاللَّوْنِ الْبَنَفْسَجِيِّ.

فيتامين (A):

مِنْ فَوَائِدِ فَيْتَامِينِ «A» زِيَادَةُ وَزَنِ الْأَطْفَالِ وَ هُوَ مُفِيدٌ لِلْعَيْنِ وَ كَانَ الطِّيَّارُونَ فِي الْحَرْبِ الْعَالَمِيَّةِ الثَّانِيَةِ يَتَنَاوَلُونَهُ قَبْلَ ابْتِدَاءِ الْعَارَاتِ اللَّيْلِيَّةِ وَ هَذَا الْفَيْتَامِينُ مَوْجُودٌ فِي النَّبَاتَاتِ وَ الْفَوَاكِهِ بِاللَّوْنِ الْأَصْفَرِ كَالْمِشْمِشِ وَ الْجَزَرِ وَ قِشْرِ الْبُرْتُقَالِ.

فيتامين (C):

يُوجَدُ هَذَا الْفَيْتَامِينُ فِي الْحَلِيبِ الطَّازِجِ، وَلَكِنَّهُ لَا يُوْجَدُ فِي الْحَلِيبِ الْمُجَفَّفِ وَ الْأَطْفَالُ الَّذِينَ يَتَنَاوَلُونَهُ وَحْدَهُ، فِي أَكْثَرِ الْأَوْقَاتِ يَحْدُثُ لَهُمْ ضَعْفٌ فِي السَّاقَيْنِ. وَ يُمَكِّنُ تَعْوِيضُ هَذَا النِّقْصِ فِي التَّغْذِيَةِ بِتَنَاوُلِ عَصِيرِ اللَّيْمُونِ أَوْ عَصِيرِ الْبُرْتَقَالِ.

❌✅ با توجه به متن درس، درستی یا نادرستی جمله‌های زیر را معلوم کنید.

درست نادرست

۱. كَانَ الطَّيَّارُونَ فِي الْحَرْبِ الْعَالَمِيَّةِ الثَّانِيَةِ يَتَنَاوَلُونَ فَيْتَامِينَ «A»
قَبْلَ ابْتِدَاءِ الْغَارَاتِ اللَّيْلِيَّةِ.
۲. يُمَكِّنُ تَعْوِيضُ الضَّعْفِ فِي السَّاقَيْنِ فِي الْأَطْفَالِ بِتَنَاوُلِ الرُّزِّ.
۳. الْأَسْوَدُ أَفْضَلُ لَوْنٍ مُهْدِيٍّ لِلْأَعْصَابِ فِي عُرْفِ النَّوْمِ.
۴. لَا يَعْتَقِدُ الْعُلَمَاءُ أَنَّ لِلْأَلْوَانِ تَأْثِيرًا عَلَيْنَا.
۵. يُوْجَدُ فَيْتَامِينُ «C» فِي الْحَلِيبِ الطَّازِجِ.

ساعت خوانی

ساعت خوانی ← (الْخَامِسَةُ ٥ - الْخَامِسَةُ وَالرُّبْعُ ٥:١٥ - الْخَامِسَةُ إِلَّا رُبْعاً ٤:٤٥)

كَمْ السَّاعَةُ الْآنَ؟

الْتَّاسِعَةُ إِلَّا رُبْعاً.

الْتَّاسِعَةُ وَالرُّبْعُ.

الْتَّاسِعَةُ تَمَاماً.

زیر هر تصویر زمان آن را بنویسید. (از نوشته‌های زیر استفاده کنید.)

الْخَامِسَةُ تَمَاماً / الْوَاحِدَةُ وَالرُّبْعُ / الثَّامِنَةُ وَالنِّصْفُ

الْعَاشِرَةُ وَالرُّبْعُ / الثَّالِثَةُ إِلَّا رُبْعاً / السَّادِسَةُ إِلَّا رُبْعاً

الرَّابِعَةُ وَالنِّصْفُ / الثَّامِنَةُ إِلَّا رُبْعاً / الْعَاشِرَةُ تَمَاماً

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ساعت خوانی:

۱. ساعت کامل:

مثال: الْوَاحِدَةُ تَمَاماً / الثَّانِيَةُ تَمَاماً / ...

۲. ساعت کامل به اضافه نیم و ربع:

مثال: الرَّابِعَةُ وَ النِّصْفُ / الْخَامِسَةُ وَ الرَّبْعُ / ...

۳. یک ربع مانده به ساعت کامل:

مثال: السَّابِعَةُ إِلَّا رُبْعاً / الثَّامِنَةُ إِلَّا رُبْعاً / ...

ترجمه کنید.

.....	الْعَاشِرَةُ وَ الرَّبْعُ:	.....	الْحَادِيَةَ عَشْرَةَ تَمَاماً:
.....	الْوَحْدَةَ وَ النِّصْفَ:	.....	الثَّانِيَةَ عَشْرَةَ تَمَاماً:

توجّه

در زبان ادبی عربی، هنگام بیانِ ساعت، عددهای ترتیبی مؤنث به کار می‌رود؛ جز در ساعتِ «یک» که «الْوَحْدَةُ» گفته می‌شود.

الْتَّمَارِین

١ التَّمْرِینُ الْأَوَّلُ:

توضیحات زیر، مربوط به کدام واژه‌ها از متن درس است؟

١. فَكِهَةٌ شَبِيهَةٌ بِالْبُرْتُقَالِ؛ وَلَكِنَّهَا أَصْغَرُ مِنْهُ.
.....
٢. عَلَامَاتٌ لِلسَّائِقِ وَ الْعَابِرِ فِي الطَّرِيقِ:
.....
٣. الْهُجُومُ بِالطَّائِرَةِ عَلَى الْعَدُوِّ فِي اللَّيْلِ:
.....
٤. أَحْسَنُ صِفَةٍ لِلْحَلِيبِ:
.....
٥. إِسْمُ سَائِقِ الطَّائِرَةِ:
.....
٦. مَاءُ الثَّمَرِ:
.....

٢ التَّمَرِينُ الثَّانِي:

در جای خالی، رنگ مناسب بنویسید؛ سپس هر جمله را ترجمه کنید.

أَخْضَر - أَحْمَر - أَزْرَق - أَبْيَض - أَصْفَر - أَسْوَد

الْفَرَسُ الْ..... جَنْبَ سَاحِلِ الْبَحْرِ.

هَذَا الْبُسْتَانُ الْ..... جَمِيلٌ.

الرَّمَانُ الْ..... فَاكِهَةُ الْجَنَّةِ.

الطَّائِرُ الْ..... عَلَى خَشَبَةٍ.

الَّلَوْنُ ال.....، عَلَامَةُ النَّظَافَةِ وَ الصَّفَاءِ.

فِي الْعِنَبِ ال..... فِيتَامِينَاتٌ كَثِيرَةٌ.

٣ التَّمَرِينُ الثَّالِثُ:

بِاتَوَجُّهٍ بِهِ تَصْوِيرُ پَاسِخٍ دَهِيدٍ.

فِي السَّاعَةِ السَّادِسَةِ مَسَاءً / فِي السَّاعَةِ الثَّانِيَةِ عَشْرَةَ

فِي السَّاعَةِ الثَّامِنَةِ لَيْلاً / فِي السَّاعَةِ الثَّاسِعَةِ صَبَاحاً

مَتَى مَوْعِدُ أَذَانِ الظُّهْرِ؟

فَرْمَانْدَهَانِ شَهِيدِ دَفَاعِ مَقْدَسِ

مَتَى تَذْهَبُونَ إِلَى سَاحَةِ الْحَرْبِ؟

مَتَى تَذْهَبْنَ إِلَى الْمُتَحَفِ؟

.....

مَتَى تَتَنَاوَلُ عَشَاءَكَ؟

.....

٤ التَّمَرِينُ الرَّابِعُ:

در جای خالی کلمه مناسبی از کلمات زیر بنویسید. «دو کلمه اضافه است.»

إِشْرَبَ - الْجَزَرَ - تَعَبَ - مُهَدِّئَةً - الْمِشْمِشَ - تَعْوِضُ - الْإِنْتِبَاهُ

١. كَتَبَ الطَّبِيبُ لِلْمَرِيضِ حُبُوباً ..... لِمُعَالَجَةِ صُدَاعِهِ.

٢. ..... عَصِيرَ اللَّيْمُونِ وَ الْبُرْتُقَالَ لِصِحَّتِكَ.

٣. عِنْدَمَا نَنْظُرُ إِلَى النُّورِ الْأَحْمَرِ؛ نَشْعُرُ بِالْ..... .

٤. إِنَّ ..... مُفِيدٌ لِتَقْوِيَةِ الْعُيُونِ.

٥. تَمَرٌ ..... فِي بَدَايَةِ الصَّيْفِ.

٥ التَّمْرِينُ الْخَامِسُ:

هر کلمه را به توضیح مناسب آن وصل کنید. «دو کلمه اضافه است.»

١. النَّهَارُ	● قُدْرَةُ عَرَضٍ ^١ الْأَشْيَاءِ بِالْخُطُوطِ وَالْأَلْوَانِ.
٢. الْمُتَحَفُّ	● مَكَانٌ لِحِفْظِ الْأَثَارِ التَّارِيخِيَّةِ.
٣. التَّلْوِينُ	● لَوْنٌ يَظْهَرُ فِي السَّمَاءِ الصَّافِيَةِ.
٤. الْأَعَامِلُ	● صِفَةٌ حَسَنَةٌ لِلْحَلِيبِ وَالْفَاكِهَةِ.
٥. الطَّارِجُ	● مَا بَيْنَ الصَّبَاحِ وَاللَّيْلِ.
٦. الشَّاحِنَةُ	● إِعْطَاءُ الْأَلْوَانِ لِشَيْءٍ.
٧. الرَّسْمُ	
٨. الْأَزْرَقُ	

٦ التَّمْرِينُ السَّادِسُ:

کلمات مترادف و متضاد را معلوم کنید. = ، ≠

إِسْتَلَمَ ..... دَفَعَ	تَعَالَ ..... إِذْهَبَ	حَرَبَ ..... صَلَحَ	أَحْسَنَ ..... أَفْضَلَ
إِشَارَاتٌ ..... عِلَامَاتٌ	بَغْتَةً ..... فَجَاءَةً	مَوْتَ ..... حَيَاةَ	قَلَّ ..... كَثُرَ
تَنَاوَلَ ..... أَكَلَ	قُبْحٌ ..... حُسْنٌ	سَتَرَ ..... كَتَمَ	وَرَعَ ..... تَقَوَّى
رَسَبَ ..... نَجَحَ	إِعْطَاءٌ ..... أَخَذَ	فَرَحَ ..... سُرُورَ	أَبْيَضَ ..... أَسْوَدَ
دُكَّانٌ ..... مَحَلٌّ	يَنْقُصُ ..... يَزِيدُ	رَكِبَ ..... نَزَلَ	صَغَرَ ..... كَبَرَ

١- عَرَضٌ: عرضه کردن

گَنْزُ الْحِكْمَةِ

بخوانید و ترجمه کنید^۱.

۱. اَلْعَدْلُ حَسَنٌ وَلَكِنْ فِي الْأُمَرَاءِ أَحْسَنُ، وَ
السَّخَاءُ حَسَنٌ وَلَكِنْ فِي الْأَغْنِيَاءِ أَحْسَنُ، الْوَرَعُ
حَسَنٌ وَلَكِنْ فِي الْعُلَمَاءِ أَحْسَنُ، الصَّبْرُ حَسَنٌ
وَلَكِنْ فِي الْفُقَرَاءِ أَحْسَنُ، التَّوْبَةُ حَسَنٌ
وَلَكِنْ فِي الشَّبَابِ أَحْسَنُ، الْحَيَاءُ حَسَنٌ
وَلَكِنْ فِي النِّسَاءِ أَحْسَنُ.

۲. مَنْ كَثَرَ كَلَامُهُ كَثُرَ خَطْوُهُ^۲، وَمَنْ كَثَرَ خَطْوُهُ
قَلَّ حَيَاؤُهُ^۳، وَمَنْ قَلَّ حَيَاؤُهُ قَلَّ وَرَعُهُ، وَمَنْ قَلَّ
وَرَعُهُ مَاتَ قَلْبُهُ، وَمَنْ مَاتَ قَلْبُهُ دَخَلَ النَّارَ.

۱- النَّصُّ الْأَوَّلُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ وَ النَّصُّ الثَّانِي مِنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي تَالِبٍ

۲- خَطْوُهُ : خطایش (خطا + ه)

۳- حَيَاؤُهُ : شرم او (حیا + ه)

- در اینترنت جست‌وجو کنید و متنی کوتاه به زبان عربی درباره‌ی خواص یکی از میوه‌ها بیابید.
- نام چه میوه‌هایی در سه کتاب عربی، زبان قرآن آمده است؟
- نام کدام یک از آنها در قرآن آمده است؟

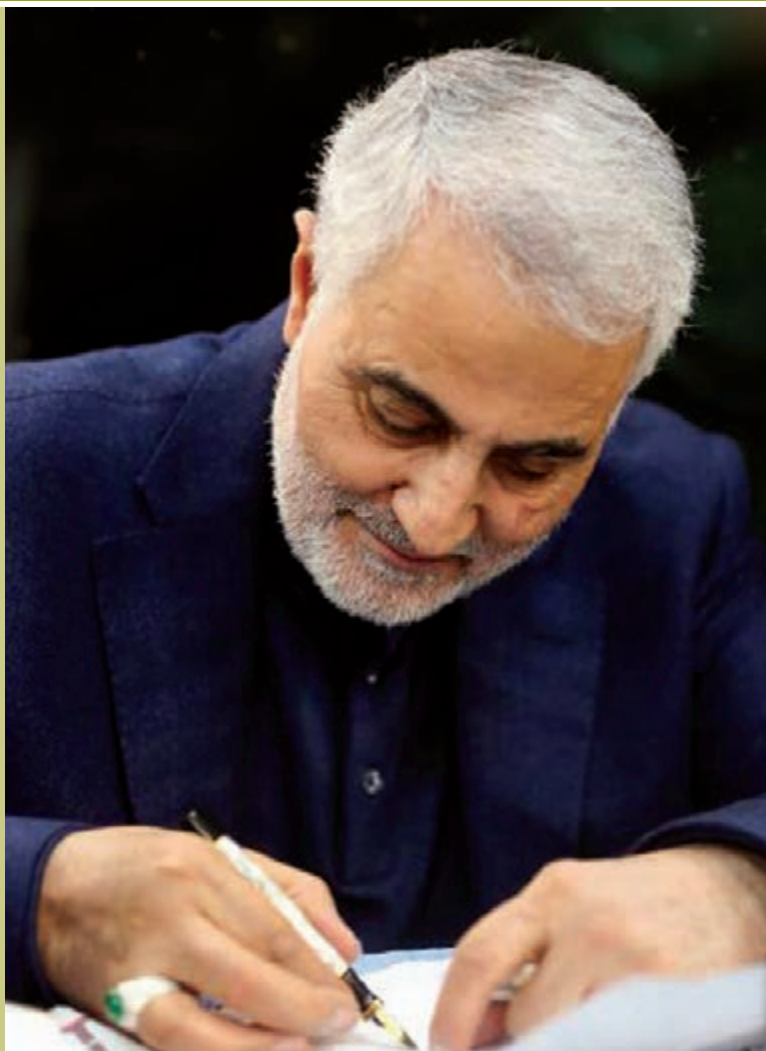

الدَّرْسُ الْعَاشِرُ

رِسَالَةُ الشَّهِيدِ سُلَيْمَانِي

الدَّرْسُ العَاشِرُ

الْمُعْجَم: (۲۲ کلمه جدید)

اتِّصَالَ:	تماس گرفتن	حَاسِبُ:	رایانه
أَرْجُو:	خواهش می‌کنم	الْخَامِسَةَ عَشْرَةَ:	پانزدهم
اسْتَحَرْنَا:	استخاره کردیم	دُونَ إِذْنِكُمْ:	بدون اجازه شما
اسْتَحْدَمَ:	به کار گرفت	عَائِلَةً:	خانواده = أُسْرَة
أَضْرَار:	زیان‌ها «مفرد: ضَرَر»	لِأَيِّ شَيْءٍ:	برای هر چیزی
الِتِّزَام:	پایبندی	لَحِقَ بِبَيْتِكُمْ:	به خانه شما رسیده است
أَهْدَيْتُ:	هدیه کردم	مُسْتَعِدَّ:	آماده
تَدَبَّرَ:	ژرف اندیشی (ماضی: تَدَبَّرَ)	نَسِيرُ:	حرکت می‌کنیم (ساز: حرکت کرد)
تَحْرِير:	آزادسازی	نِيَابَةً عَنْكُمْ:	به جانشینی از شما
تَعْرِفُونَنِي:	مرا می‌شناسید	يُمْكِنُ الْقَوْلُ:	می‌شود گفت
ثَمَن:	بها = سَعَر، قِيَمَة	يَنْهَضُ:	برمی‌خیزد (ماضی: نَهَضَ)

رِسَالَةُ الشَّهِيدِ سُلَيْمَانِي

كَتَبَ الشَّهِيدُ الْحَاجُّ قَاسِمٌ سُلَيْمَانِي رِسَالَةً لِصَاحِبِ الْمَنْزِلِ الَّذِي اسْتَخْدَمَهُ كَمَقَرٍّ لَهُ خِلَالَ عَمَلِيَّاتِ تَحْرِيرِ «الْبُوكْمَال» فِي سُوْرِيَّةٍ، يَظْهَرُ فِيهَا تَوَاضُعُهُ وَالتِّزَامُهُ بِالْحَقِّ.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مِنْ قَاسِمِ سُلَيْمَانِي إِلَى الْعَائِلَةِ الْعَزِيزَةِ وَ الْمُحْتَرَمَةِ. السَّلَامُ عَلَيْكُمْ.
إِنَّا نَعْرِفُونَنِي حَقًّا. نَحْنُ الْمُجَاهِدِينَ سَاعِدْنَا الْمُسْلِمِينَ مِنْ أَهْلِ السُّنَّةِ فِي جَمِيعِ الْعَالَمِ.
نَحْنُ شِيعَةٌ وَ يُمَكِّنُ الْقَوْلُ بِأَنَّنا مِنْ أَهْلِ السُّنَّةِ؛ لِأَنَّنا نَسِيرُ عَلَى سُنَّةِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ، وَ نَعْمَلُ بِهَا.

وَ أَنْتُمْ شِيعَةٌ لِأَنَّكُمْ تُحِبُّونَ أَهْلَ الْبَيْتِ عَلَيْهِ السَّلَامُ.
لَقَدْ عَرَفْتُ مِنْ خِلَالِ وُجُودِ كِتَابِ الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ وَ صَحِيحِ الْبُخَارِيِّ وَ الْكُتُبِ الْآخَرِي فِي بَيْتِكُمْ أَنَّكُمْ مُتَدَيِّنُونَ؛ لِهَذَا أَطْلُبُ مِنْكُمْ شَيْئَيْنِ:

الْأَوَّلُ: أَرْجُو مِنْكُمْ الْمَعْذِرَةَ؛ لِأَنَّنا جَعَلْنَا بَيْتَكُمْ مَقَرًّا لَنَا دُونَ إِذْنِكُمْ.
الثَّانِي: أَرْجُو مِنْكُمْ طَلَبَ الضَّرَرِ الَّذِي لِحَقِّ بَيْتِكُمْ. فَنَحْنُ مُسْتَعِدُونَ لِدَفْعِ الثَّمَنِ.
لَقَدْ اسْتَحَرْنَا بِالْقُرْآنِ الْكَرِيمِ نِيَابَةً عَنْكُمْ.

فَفَتَحْنَاهُ وَ ظَهَرَتْ آيَاتُ مُبَارَكَتِهِ مِنْ سُوْرَةِ الْفُرْقَانِ. أَرْجُو مِنْكُمْ التَّدَبُّرَ فِيهَا، كَمَا نَحْنُ تَدَبَّرْنَا فِيهَا.

نَحْنُ صَلَّيْنَا فِي بَيْتِكُمْ، وَ صَلَّيْتُ رَكَعَتَيْنِ وَ أَهْدَيْتُ ثَوَابَهَا لَكُمْ وَ طَلَبْتُ مِنَ اللَّهِ حُسْنَ الْعَاقِبَةِ لَكُمْ.

نَحْنُ مُحْتَاجُونَ إِلَى دُعَائِكُمْ.
رَجَاءً، أَطْلُبُوا مِنِّي ثَمَنَ الْأَضْرَارِ، فَهَذَا رَقْمٌ هَاتِفِي فِي إِيْرَانِ، أَرْجُو مِنْكُمْ الْإِتِّصَالَ بِي، وَ أَنَا مُسْتَعِدٌّ لِأَيِّ شَيْءٍ تُرِيدُونَهُ.

رَقْمُ الْهَاتِفِ: -----٠٠٩٨٩١٣
إِبْنُكُمْ، أَوْ أَخُوكُمْ: سُلَيْمَانِي.

با توجه به متن درس، به پرسش‌های زیر پاسخ کوتاه دهید.

۱. مَا الْعَمَلِيَّاتُ الَّتِي اسْتُخْدِمَ الشَّهِيدُ مَنْزِلًا مِنْ مَنَازِلِ النَّاسِ فِيهَا؟ .....
۲. مِنْ أَيْنَ عَرَفَ الشَّهِيدُ سُلَيْمَانِي بِأَنَّ صَاحِبَ الْمَنْزِلِ مُتَدَيِّنٌ؟ .....
۳. هَلْ كَتَبَ الشَّهِيدُ سُلَيْمَانِي رَقَمَ هَاتِفِهِ لِصَاحِبِ الْمَنْزِلِ؟ .....
۴. لِمَاذَا اسْتُخْدِمَ الشَّهِيدُ سُلَيْمَانِي مَنْزِلًا فِي الْبُوكَمَالِ؟ .....
۵. مَاذَا يَظْهَرُ مِنْ خِلَالِ قِرَاءَةِ رِسَالَةِ الشَّهِيدِ سُلَيْمَانِي؟ .....
۶. أَيْ سُورَةٍ ظَهَرَتْ عِنْدَ الْإِسْتِخَارَةِ بِالْقُرْآنِ؟ .....
۷. مَنْ كَتَبَ رِسَالَةَ لِصَاحِبِ الْمَنْزِلِ؟ .....

الْتَّمَارِينُ الْعَامَّةُ

الْتَّمَرِينُ الْأَوَّلُ:

سخنان حکیمانه هماهنگ فارسی و عربی را به هم وصل کنید.

عَدَاوَةُ الْعَاقِلِ خَيْرٌ مِنْ صَدَاقَةِ الْجَاهِلِ. عاقبت، جوینده یابنده بود
الْعَالِمُ بِلا عَمَلٍ كَالشَّجَرِ بِلا ثَمَرٍ. نو که آمد به بازار کهنه شود دل آزار
أُسْتُرَ ذَهَبُكَ وَ ذَهَابَكَ وَ مَذْهَبُكَ. چاه مکن بهر کسی اوّل خودت دوم کسی
مَنْ حَفَرَ بَيْتًا لِأَخِيهِ وَقَعَ فِيهَا. عالم بی عمل به چه ماند؟ به زنبور بی عسل
الْوَحْدَةُ خَيْرٌ مِنْ جَلِيسِ السَّوْءِ. تا توانی می‌گریز از یار بد یار بد بدتر بود از مار بد
مَنْ طَلَبَ شَيْئًا وَجَدَ، وَجَدَ. دشمن دانا که غم جان بود بهتر از آن دوست که نادان بود
لِكُلِّ جَدِيدٍ لَدَةٌ. در بیان این سه، کم جنبان لبّت از ذهاب و از ذهاب و ز مذهب

۲ التَّمَرِينُ الثَّانِي:

ضرب المثل های زیر را ترجمه کنید.

۱. عُصْفُورٌ فِي الْيَدِ خَيْرٌ مِنْ عَشْرَةِ عَلَى الشَّجَرَةِ.

۲. مَا تَزْرَعُ فِي الدُّنْيَا تَحْصُدُ فِي الْآخِرَةِ.

۳. مَنْ طَلَبَ أَخًا^۱ بِلَا عَيْبٍ بَقِيَ بِلَا أَخٍ.

۴. هَذَا الْفَرَسُ وَ هَذَا الْمِيدَانُ.

۵. يَوْمٌ لَنَا وَ يَوْمٌ عَلَيْنَا.

۳ التَّمَرِينُ الثَّالِثُ:

کدام گزینه از نظر معنایی با کلمه مشخص شده هماهنگ است؟

۱. السَّحَاب	● الْمَطَر	● الصَّحِيفَةُ	● الصُّورَةُ	● الْعَرَبَةُ
۲. حَفْلَةُ الزَّوْجِ	● الرَّاqِد	● الأَبْحَاث	● العَرُوس	● الصَّوْم
۳. عَصَفَتْ	● الأَسَد	● الرَّاسِب	● الجُّسُور	● الرِّیَاح
۴. الْكَهْرَبَاءُ	● النَّبَات	● الْبَطَارِيَّةُ	● الْغَضَبَان	● الزُّجَاجَةُ
۵. الدُّخَانُ	● الطَّرِيقُ	● الْعَمِيقُ	● الْحَرِيقُ	● الْفَرِيقُ
۶. أَلْبَاب	● قَرَعَ	● لَجَّ	● وَلَجَ	● حَلَفَ

۱- أَخ: برادر، دوست

٤ التَّمَرِينُ الرَّابِعُ:

در جای خالی کلمه مناسبی از کلمات زیر بنویسید. «دو کلمه اضافه است.»

اجْعَلْ - التَّقَاعُدُ - فَرِيضَةٌ - تَمَوْتُ - الْأُمّهَاتِ - الْمَمَرُ - شَقَاوَةٌ - أَنْفَعُهُمْ

١. اِعْمَلْ لِدُنْيَاكَ؛ كَأَنَّكَ تَعِيشُ أَبَدًا وَاعْمَلْ لِآخِرَتِكَ؛ كَأَنَّكَ ..... غَدًا.
٢. مِنْ سَعَادَةِ ابْنِ آدَمَ حُسْنُ الْخُلُقِ وَمِنْ ..... ابْنِ آدَمَ سُوءُ الْخُلُقِ.
٣. إِذَا قَدَرْتَ عَلَى عَدْوِكَ؛ فَ..... الْعَفْوَ عَنْهُ شُكْرًا لِلْقُدْرَةِ عَلَيْهِ.
٤. أَطْلُبُوا الْعِلْمَ وَلَوْ بِالصَّيْنِ؛ فَإِنَّ طَلَبَ الْعِلْمِ ..... .
٥. أَفْضَلُ النَّاسِ ..... لِلنَّاسِ.
٦. الْجَنَّةُ تَحْتَ أَقْدَامِ .....^١.

٥ التَّمَرِينُ الْخَامِسُ:

در جای خالی عدد اصلی و ترتیبی مناسب بنویسید.

عددهای اصلی			
١. واحد	٢. اِثْنَانِ	٣.	٤. ....
٥.	٦.	٧. سَبْعَةٌ	٨. ثَمَانِيَةٌ
٩. تِسْعَةٌ	١٠.	١١. أَحَدَ عَشَرَ	١٢. ....

عددهای ترتیبی			
١. الْأَوَّلُ	٢. آلَ	٣. الثَّالِثُ	٤. آلَ
٥. آلَ	٦. السَّادِسُ	٧. آلَ	٨. الثَّامِنُ
٩. آلَ	١٠. الْعَاشِرُ	١١. الْحَادِي عَشَرَ	١٢. آلَ

٦ التَّمْرِينُ السَّادِسُ:

هر جمله درباره چه توضیح می‌دهد؟

١. جَرَيَانُ قَطْرَاتِ الدَّمْعِ مِنَ الْحُزَنِ أَوْ الْوَجَعِ. ☐ النَّيَابَةِ ☐ الْبُكَاءِ
٢. مَرْكَزُ لِلتَّعْلِيمِ الْعَالِي يَتَخَرَّجُ مِنْهُ الطُّلَابُ. ☐ الْمُسْتَشْفَى ☐ الْجَامِعَةُ
٣. شَبَابٌ يَدْرُسُونَ فِي الْجَامِعَاتِ. ☐ الشَّرْطِي ☐ الطُّلَابُ
٤. طَعَامٌ مَحْبُوبٌ فِي شَمَالِ إِيرَانَ. ☐ الرِّزُّ مَعَ السَّمَكِ ☐ الْأَشْيَاءِ الْحَارَّةِ
٥. فَصْلٌ يَأْتِي بَعْدَ الصَّيْفِ. ☐ الرَّبِيعُ ☐ الْخَرِيفُ

٧ التَّمْرِينُ السَّابِعُ:

هر کلمه را در جای مناسب بنویسید.

حَدَادُونَ - شُرَطِيَان - نَافِذَتَيْنِ - سَيِّدَاتُ - أَضْرَار - نِيَابَةُ - تَحْرِير

	مفرد مذکر
	مفرد مؤنث
	مثنای مذکر
	مثنای مؤنث
	جمع مذکر سالم
	جمع مؤنث سالم
	جمع مکسر

ترجمه کنید و نوع فعل‌های مشخص شده را بنویسید.

١. يا وَلَدِي، لَا تَيْأَسْ فِي حَيَاتِكَ. أَنْتَ تَقْدِرُ. اُطْلُبْ وَ اجْتَهِدْ.

٢. يا بِنْتِي، اضْحَكِي لِلْحَيَاةِ. لَا تَحْزَنِي. أَنْتِ فَائِزَةٌ. سَتَنْجَحِينَ غَدًا.

٣. اُنْصُرُوا أَصْدِقَاءَكُمْ وَ لَا تَتْرُكُوهُمْ فِي الْمَشَاكِلِ. فَهُمْ سَوْفَ يُسَاعِدُونَكُمْ أَيْضًا.

با توجه به متن زیر، جمله‌های درست و نادرست را معلوم کنید.

حامدٌ وَلَدٌ ذَكِيٌّ وَ هُوَ فِي الْخَامِسَةِ عَشْرَةَ مِنَ الْعُمُرِ. هُوَ يَكْتُبُ وَاجِبَاتِهِ الْمَدْرَسِيَّةَ مَسَاءً. يَنْهَضُ صَبَاحًا فِي السَّاعَةِ السَّادِسَةِ إِلَّا رُبْعًا، وَ بَعْدَ الصَّلَاةِ يَتَنَاوَلُ فُطُورَهُ فِي السَّاعَةِ السَّادِسَةِ وَ النِّصْفِ. فِي يَوْمٍ مِنَ الْأَيَّامِ، اشْتَرَى وَالِدُهُ حَاسِبًا لَهُ وَ سَمَحَ لَهُ بِالْدُّخُولِ فِي الْإِنْتَرْنِتِ فِي أَوْقَاتِ الْفَرَاغِ. فَرَحَ حَامِدٌ بِهَذِهِ الْهَدِيَّةِ. بَعْدَ مُدَّةٍ سَافَرَ وَالِدُهُ وَ وَالِدَتُهُ لِمِهْمَةٍ إِدَارِيَّةٍ لِمُدَّةٍ يَوْمَيْنِ. قَالَ حَامِدٌ لِأَبِيهِ وَ أُمِّهِ: «سَأَبْحَثُ بَحْثًا عِلْمِيًّا فِي الْإِنْتَرْنِتِ».

جَلَسَ حَامِدٌ خَلْفَ الْحَاسِبِ وَ لَعِبَ سَاعَاتٍ كَثِيرَةً وَ فِي الْيَوْمِ الثَّالِي نَهَضَ فِي السَّاعَةِ السَّابِعَةِ إِلَّا رُبْعًا. مَا أَكَلَ الْفُطُورَ وَ مَا غَسَلَ وَجْهَهُ وَ خَرَجَ مِنَ الْبَيْتِ وَ رَكَبَ حَافِلَةَ الْمَدْرَسَةِ.

كَانَ حَامِدٌ يَشْعُرُ بِالنَّوْمِ فِي الصَّفِّ. فَجَاءَ سَمِيعٌ صَوْتِ الْمُعَلِّمِ:
«أُرِيدُ مُشَاهَدَةً وَاجِبَاتِكُمْ».

فَتَحَّ حَامِدٌ حَقِيبَتَهُ وَفَهِمَ بِأَنَّ الدَّفْتَرَ لَيْسَ لَهُ بَلٌّ لِأُخْتِهِ. نَدِمَ حَامِدٌ وَقَالَ فِي نَفْسِهِ:
«يَا لَيْتَنِي كُنْتُ مُنْظَمًا!»

درست نادرست

☐	☐	١. اشْتَرَى وَالِدُ حَامِدٍ حَاسِبًا لَهُ.
☐	☐	٢. حَامِدٌ فِي الثَّانِيَةِ عَشْرَةَ مِنْ الْعُمْرِ.
☐	☐	٣. هُوَ يَكْتُبُ وَاجِبَاتِهِ الْمَدْرَسِيَّةَ ظَهْرًا.
☐	☐	٤. بَحَثَ حَامِدٌ عَنْ مَوْضُوعٍ رِيَاضِيٍّ فِي الْإِنْتَرِنِتِ.
☐	☐	٥. سَافَرَ وَالِدُهُ وَوَالِدَتُهُ لِمَهْمَةٍ إِدَارِيَّةٍ لِمُدَّةِ شَهْرَيْنِ.

إِلَى اللِّقَاءِ
فِي الصَّفِّ الْعَاشِرِ؛
فِي أَمَانِ اللَّهِ ؛
مَعَ السَّلَامَةِ.

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی جهت ایفای نقش خطیر خود در اجرای سند تحوّل بنیادین در آموزش و پرورش و برنامه‌درسی ملّی جمهوری اسلامی ایران مشارکت معلّمان را به عنوان یک سیاست اجرایی مهم دنبال می‌کند. برای تحقّق این امر در اقدامی نوآورانه سامانه تعاملی برخط اعتبارسنجی کتاب‌های درسی راه‌اندازی شد تا با دریافت نظرات معلّمان درباره کتاب‌های درسی نونگاشت، کتاب‌های درسی را با کمترین اشکال به دانش‌آموزان و معلّمان ارجمند تقدیم نماید. در انجام مطلوب این فرایند، همکاران گروه‌های آموزشی، دبیرخانه راهبری دروس و مدیریت محترم پروژه آقای محسن باهو نقش سازنده‌ای را برعهده داشتند. ضمن ارج نهادن به تلاش تمامی این همکاران، اسامی دبیرانی که در این زمینه تلاش کرده‌اند و با ارائه نظرات خود سازمان را در بهبود محتوای این کتاب یاری کرده‌اند، به شرح زیر اعلام می‌شود:

اسامی دبیران برگزیده در اعتبارسنجی کتاب عربی، زبان قرآن – پایه نهم – کد ۹۰۹

ردیف	نام و نام خانوادگی	استان محل خدمت
۱	معصومه سپندار	چهار محال و بختیاری
۲	عصمت پارساییان	البرز
۳	پروانه حق شناس	گلستان
۴	عبدالرضا سبحانیان	گلستان
۵	ملیحه کوثری مقدّم	خراسان جنوبی
۶	سجاد اسدی دومکانی	چهار محال و بختیاری
۷	یدالله اربابی کرغند	خراسان جنوبی
۸	محمد ولی‌پور	آذربایجان شرقی
۹	امیر ایران‌پژوهی	تهران
۱۰	نعمان انق	گلستان
۱۱	رضا احمدی	قزوین
۱۲	مجید آیتی غفّاری	قزوین
۱۳	الهام ترابی	آذربایجان شرقی
۱۴	زهره مظفری	مازندران